

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

10 februari 2004

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN, HUISVESTING EN STEDELIJK BELEID

Interpellatie van mevrouw Veerle Heeren tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Wonen, Media en Sport, over de controle op onbewoonbaarheid van woningen en de mogelijkheden terzake van de wooninspectie
Met redenen omklede motie

Vraag om uitleg van de heer Robert Voorhamme tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Wonen, Media en Sport, over scheeftrekkingen bij de toewijzing van sociale woningen aan asielzoekers en illegalen

Vraag om uitleg van mevrouw Trees Merckx-Van Goey tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Wonen, Media en Sport, over de geldnood van de socialehuisvestingsmaatschappij Dijledal te Leuven

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de brandveiligheid in jeugdhuizen

Vraag om uitleg van de heer Bart De Smet tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de brandveiligheid in logiesverstrekkende bedrijven en jeugdhuizen

Vraag om uitleg van de heer Bart De Smet tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de gevolgen van de inplanting van grote winkelcentra voor de leefbaarheid van stedelijke commerciële centra

Vraag om uitleg van de heer Dirk Holemans tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over het laattijdig vastleggen door de gemeenten van hun belastingen

Vraag om uitleg van de heer Dirk Holemans tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over het zonder gevolg blijven van vernietigingsbesluiten tegen beslissingen van ondergeschikte besturen

Vraag om uitleg van de heer Jan Penris tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over het gebrek aan een eenvormig gemeentelijk inschrijvingsbeleid

Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Stedelijk Beleid

Dinsdag 10 februari 2004

VOORZITTER : De heer Jan Penris

– *De interpellatie wordt gehouden om 14.02 uur.*

Interpellatie van mevrouw Veerle Heeren tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Wonen, Media en Sport, over de controle op onbewoonbaarheid van woningen en de mogelijkheden terzake van de wooninspectie

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van mevrouw Heeren tot de heer Keulen, Vlaams minister van Wonen, Media en Sport, over de controle op onbewoonbaarheid van woningen en de mogelijkheden terzake van de wooninspectie.

Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, we hebben allemaal de verslagen van de Wooninspectie ontvangen. Ik moet toegeven dat ik ze nog niet helemaal heb doorgenomen. Ik stel voor dat we de diensten die de verslagen hebben gemaakt hier eens uitnodigen. Mijn interpellatie is gebaseerd op die verslagen en op de krantenartikels.

Minister Marino Keulen : Op dat punt ben ik uw bondgenoot, laten we die mensen uitnodigen.

Mevrouw Veerle Heeren : Intussen ben ik op bezoek geweest bij de wooninspecteur van mijn streek. Dat was een heel interessant gesprek. Ik weet dat dit werkjaar stilaan ten einde loopt. Indien enigszins mogelijk zou ik graag een werkbezoek afleggen met deze commissie. De informatie kunnen we in elk geval in het volgende werkjaar nog gebruiken. Wie weet zit ik hier dan nog, anders zullen onze opvolgers er iets aan hebben.

Ik las in de krant dat de verhuur van onbewoonbare woningen een zeer groot probleem blijft. Het blijkt dat de Wooninspectie in 2003 dubbel zoveel

processen-verbaal uitschreef dan het jaar voordien. Daarom is het tweede rapport wellicht interessanter dan het eerste. De Wooninspectie bestaat nu 2 jaar en heeft haar plaats in het woonlandschap gevonden en verworven.

De vaststellingen die de Wooninspectie deed, spreken tot de verbeelding. Aldus zou voor een appartement 260 euro en voor een kamer tot 180 euro worden gevraagd. Een onbewoonbare rijwoning die in kamers wordt opgedeeld zou maandelijks meer dan 2.500 euro aan huur opbrengen.

Ik keek vorige week de officiële lijst van woningen in mijn omgeving na. Ik was onder de indruk. Tot nu toe brachten we altijd bezoeken aan de drie Vlaamse grootsteden. Die kampen met een specifieke problematiek. Ik had geen idee dat zich op het platteland hetzelfde voordoet, zij het meer verdoken. Ik ben de dag nadien nog eens naar Antwerpen gegaan en sprak daar de verantwoordelijke van de VZW Rot op Huisjesmelkers. Ik heb een enorm respect voor zijn werk. Hij was vol lof over de wooninspecteur van de provincie Antwerpen. Hij had het over de goede samenwerking. Hij had wel kritiek op het gemeentebestuur, maar daarop wil ik niet dieper ingaan.

De Wooninspectie controleerde vorig jaar 361 panden. Het totale aantal verkrotte panden schat ze evenwel op ongeveer 117.000. Er werken slechts 12 inspecteurs, dat is duidelijk veel te weinig. Ze kunnen slechts het topje van de ijsberg blootleggen. De Wooninspectie is als een project begonnen. We zijn 2 jaar verder. Er moet bijgestuurd kunnen worden. Ik ben benieuwd naar uw reactie op de jaarverslagen.

Een fenomenaal probleem is dus de huisjesmelkerij en de te lage boetes. Ik heb zelf nog meegewerkt aan de uitvoering van de regelgeving. Vandaag vind ik ook dat drie regelgevingen wat van het goede te veel is. We hebben het decreet op de leegstand, het

Heeren

kamerdecreet en de wooncode. Het is de uitdaging voor de wetgever om die drie op elkaar af te stemmen.

De verzegeling blijkt een heel effectief instrument te zijn, maar komt enkel voor in het kamerdecreet.

In het eerste jaarverslag werd reeds gewezen op de vele noden. Ik moet echter bekennen dat ik dat jaarverslag vorig jaar heb ontvangen en dat ik het – wellicht zoals velen onder ons – op de stapel ‘te lezen’ heb gelegd. Toen ik een paar weken geleden de krantenberichten zag, wees mijn medewerker erop dat ik het verslag al had ontvangen. Ik heb het redelijk ongeschonden teruggevonden in mijn archief. Ondertussen heb ik het helemaal doorgenomen, maar ik voel me een beetje schuldig omdat ik het probleem niet eerder aan de orde heb gebracht. De Wooninspectie vroeg immers aan de regering en het parlement om een aantal aanpassingen aan de regelgeving door te voeren. Het is een gemiste kans dat we het voorbije werkjaar niet meer werk hebben gemaakt van het verslag.

Mijnheer de minister, wat doet u met de verslagen? Welke gevolgen zult u geven aan het tweede verslag, waarin het eerste volledig werd opgenomen? Hebt u zicht op de regionale cijfers? Ik heb gevraagd naar de cijfers over de onbewoonbaar- en ongeschiktverklaringen per regio. Ik kreeg die niet omdat ze er niet zijn of omdat ze er wel zijn, maar niet kunnen worden gegeven. Ik kreeg de raad om u terzake een schriftelijke vraag te stellen. Indien het mogelijk is, verzoek ik u om dat antwoord aan deze interpellatie te koppelen.

Hoed af voor de mensen die nu instaan voor het personeelsbestand. Ze hebben reeds heel wat werk verzet. Is het mogelijk om in de begroting 2004 in een uitbreiding te voorzien? Op welke manier zult u anticiperen? Welke initiatieven kunt u nog nemen, vooral op het vlak van een efficiëntere handhaving, rekening houdend met het jaarverslag 2002 en met het huidige?

Ik ben blij dat ook het rapport van de herhuisvesting werd rondgedeeld. Ik hoef u niet te vertellen over de situatie in Limburg. Een paar weken geleden brandde een onbewoonbaar pand in Sint-Truiden af. Gelukkig vielen er geen dodelijke slachtoffers. De afloop had echter ook anders kunnen zijn. Misschien zijn we een beetje nalatig geweest. Ik denk echter dat iedereen zijn verantwoordelijkheid heeft opgenomen. In alle Vlaamse gemeenten kampen de burgemeesters met het probleem van

herhuisvesting. Het is het laatste waartoe ze willen overgaan. Blijkbaar zijn er gemeenten in Vlaanderen die het initiatief nemen om noodwoningen of transitwoningen op te richten. Hebt u daar zicht op? Hoe wilt u daarop anticiperen? Kunt u de gemeenten tegemoet komen als ze iets willen doen aan deze ernstige problemen?

De voorzitter : De heer Logist heeft het woord.

De heer Marcel Logist : Mijnheer de voorzitter, als we het rapport over klein wonen doornemen, valt ons dadelijk op dat er serieuze problemen zijn op het vlak van verhuren van kamers. Sommige kamers bevinden zich in een erbarmelijke toestand, maar worden toch bewoond. Zou het niet nuttig zijn om een conformiteitsattest te vragen voor elke kamer die wordt verhuurd? We hebben wel een kamerdecreet, maar slechts 30 procent van de kamers heeft ook echt een conformiteitsattest. Voor de hygiëne en dergelijke zou het nochtans een goede zaak zijn als het attest altijd wordt gevraagd bij het verhuren van een kamer.

De voorzitter : Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Mevrouw Ann De Martelaer : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik sluit me helemaal aan bij de interpellatie van mevrouw Heeren. Wat de heer Logist zegt, is juist, maar niet alleen de kamers vormen een probleem, ook de woningen. Ik kon met de Wooninspectie mee op stap en heb gemerkt dat heel wat verkrotte woningen, die onbewoonbaar werden verklaard, nog steeds worden bewoond. Dat kan toch niet. De commissie bezoekt vele projecten. Misschien is het zinvol om een aantal onbewoonbaar verklaarde woningen te bezoeken waarin nog steeds mensen wonen, want daarna zullen we zeker een initiatief nemen om met die toestanden komaf te maken. Naast ingaan op de oplossingen die in het rapport worden aangeboden, kunnen we er misschien voor zorgen dat elke woning die wordt verhuurd over een conformiteitsattest moet beschikken.

De voorzitter : Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, er is in elk geval een hele polemiek over deze zaak geweest. Ik heb meteen verklaard dat ik een groot bondgenoot ben van de Wooninspectie en ik meen dat uit de grond van mijn hart. De inspectiediensten werden ongeveer twee jaar geleden opgericht en ik deel hun zorgen. We worden immers als mens geconfronteerd met de uitbuiting van de meest kwetsbaren in onze sa-

Keulen

menleving. Het gaat om mensen die sowieso al een vracht aan maatschappelijke problemen met zich meeslepen. Vaak gaat het over mensen die in de sfeer van de illegaliteit leven – illegalen en asielzoekers – en mensen met problemen inzake prostitutie en drugs. Het gaat over mensen die voor een stuk wegvluchten uit de maatschappij. Mensen in de meest kwetsbare positie denkbaar, worden overgeleverd aan mensen die proberen om profijt te halen uit hun situatie. Het is de 21e eeuwse versie van menselijke uitbuiting en dat is verschrikkelijk.

Daarnaast is er het probleem van de herhuisvesting. Waar kunnen de mensen heen? Zijn er noodwoningen of transitwoningen beschikbaar? Ik hoor vaak van mensen die met deze sector vertrouwd zijn dat de bewoners van dergelijke panden een kwartier nadat de ordediensten een vaststelling hebben gedaan allemaal zijn verdwenen. Deze mensen willen eigenlijk niet in het officiële circuit worden opgenomen. Sommigen bevinden zich in de illegaliteit of in het midden van een asielprocedure. Anderen worstelen met de gevolgen van een faillissement. Allemaal hebben ze hun redenen om te vermijden dat ze kunnen worden gelokaliseerd. Het gaat hier steevast om mensen die met allerlei problemen worden geconfronteerd. We kunnen ons allemaal inbeelden dat die problemen bestaan, maar dat we ze hier in de realiteit ontmoeten, doet me toch even slikken.

De Vlaamse Wooninspectie beschikt momenteel over een twaalfstal inspecteurs. We moeten al het mogelijke doen om die mensen de grootst mogelijke slagkracht te geven en hen de kans te bieden hun werk zo doeltreffend mogelijk uit te voeren. Ik wil die slagkracht alleszins verhogen.

Hoewel ik hier straks nog wat dieper op zal ingaan, wil ik hier al even opmerken dat de leegstandsheffing de steden en gemeenten de kans biedt om een aantal zaken aan te pakken. Dit betekent dat we op het gemeentelijke niveau over meer mankracht beschikken om woningen te inspecteren.

De maximale boete bedraagt momenteel 2.000 euro. Wat mij betreft, mag dit bedrag worden vertienvoudigd. We hebben het hier over mensen die woningen in alle mogelijke delen opsplitsen en soms zelfs ruimtes ter grootte van één matras verhuren. Voor hen is een boete van 2.000 euro een lachertje. Dergelijke bedragen kunnen ze op een paar maanden tijd gemakkelijk terugverdienen.

We moeten alle mogelijke middelen aanwenden om het huisjesmelkers zo moeilijk mogelijk te maken. Het gaat hier niet enkel om de reeds aangehaalde menselijke overwegingen. We mogen niet vergeten dat de panden van huisjesmelkers echte stadskankers zijn en vaak, rechtsreeks of onrechtstreeks, bijdragen tot de waardevermindering van de aanpalende panden. De maatschappij verliest hier op alle fronten. We moeten deze mensen de pas afsnijden en de huisjesmelkerij onmogelijk maken.

Zoals uit mijn inleiding allicht al is gebleken, ben ik als minister van Wonen misschien wel de voorname pleitbezorger van een strengere aanpak van huisjesmelkers. Mijn voorganger, voormalig minister Gabriëls, en ikzelf hebben de wooninspectie daadwerkelijk op de rails gezet. Het is steeds onze bedoeling geweest dergelijke onaanvaardbare uitwassen aan te pakken. We mogen de toestanden die de wooninspectie nog al te vaak in Vlaanderen aantreft gewoonweg niet tolereren.

De goede samenwerking met de lokale politiediensten in de steden en de gemeenten blijkt vruchten af te werpen. Ik ben van plan deze samenwerking verder uit te bouwen. De samenwerking tussen de wooninspectie, het parket en de ordediensten heeft in de steden Antwerpen en Gent goede resultaten opgeleverd. We hebben heel gerichte inspecties verricht en de activiteiten van huisjesmelkers kunnen beteugelen en bestraffen.

Ik blijf bij mijn stelling dat de boetes moeten worden verhoogd en dat we voor meer personeel moeten zorgen. Een vertienvoudiging van de boetes lijkt me gerechtvaardigd. Ik beschouw huisjesmelkers als criminelen die de zwakste groepen in onze samenleving uitbuiten. In overleg met mijn administratie zal ik mogelijkheden zoeken om het huidig personeelskader uit te breiden.

Het antwoord op de vraag naar regionale kwaliteitsverschillen staat duidelijk te lezen in het rapport 'Twee jaar Vlaamse Wooninspectie', een uitgave van de cel Woonkwaliteitsbewaking van de afdeling Financiering Huisvestingsbeleid van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Normaal gezien, hebben alle leden van deze commissie dit rapport ontvangen.

De woonproblematiek in de grootsteden neemt uiteraard heel andere vormen aan dan in de regionale steden en gemeenten. Een grotere stad beschikt over een heel ander patrimonium. In deze steden worden we met de teloorgang van hele buurten, zoals de gordels uit de negentiende eeuw, gecon-

Keulen

fronteerd. Bovendien zorgt de concentratie van preciaire bewonersgroepen voor een heel specifieke woonproblematiek.

Wat de woonkwaliteitsbewaking betreft, moet het bestaande instrumentarium in Antwerpen en in Gent dan ook op een bijzondere manier worden toegepast. Door toepassing van de administratieve procedure zijn in Antwerpen en Gent respectievelijk 533 en 496 wooneenheden ongeschikt of onbewoonbaar verklaard. Deze twee steden vertegenwoordigen 29 percent van het totale aantal ongeschikt of onbewoonbaar verklaarde woningen in het Vlaams Gewest.

Het zwaartepunt van de activiteiten van de Vlaamse Wooninspectie situeert zich in de steden Antwerpen en Gent. Het merendeel van de acties, ongeveer 57 percent, worden in Antwerpen en Gent ondernomen. Dit percentage is gedurende beide werkjaren ongeveer gelijk gebleven.

Wat het aantal met betrekking tot wooneenheden opgestelde processen-verbaal betreft, is het aandeel van beide steden erg ruim. Gedurende de twee voorbije werkjaren is 71 percent van de opgestelde processen-verbaal in Antwerpen en Gent uitgeschreven. Het betreft hier processen-verbaal voor 394 wooneenheden in 120 panden. Wat dit betreft, is er wel een duidelijk verschil tussen beide werkjaren. Gedurende het tweede werkjaar is het aantal in de grootsteden opgestelde processen-verbaal verdubbeld.

In verhouding tot de ondernomen acties ligt het aantal processen-verbaal in de grootsteden zeer hoog. De grootsteden vertegenwoordigen 71 percent van de opgestelde processen-verbaal en 57 percent van de ondernomen acties. Dit is te verklaren doordat in de grootsteden gemiddeld meer wooneenheden per pand worden geverbaliseerd dan in de andere steden en gemeenten.

Zoals hoger gesteld, nemen Antwerpen en Gent een bijzondere positie in binnen de toepassing van het instrumentarium woonkwaliteitsbewaking. Drie op de tien ongeschikt of onbewoonbaar verklaarde wooneenheden staan in Antwerpen of Gent. Wat het strafrechtelijke aspect betreft, is deze vaststelling nog meer uitgesproken met bijna drie kwart van de geverbaliseerde wooneenheden.

De verklaring hiervoor is meervoudig. In de eerste plaats is er het specifieke karakter van de grootstad en de omvang van de woonproblematiek. Ook

is de selectieve opstelling van de Vlaamse Wooninspectie mee bepalend. Meer in het bijzonder richt de Vlaamse Wooninspectie zich op de meest ernstige risico's en op de kamers, wat een hoge activiteitsgraad in deze steden meebrengt. Bovendien is het engagement van de stedelijke, politionele en gerechtelijke diensten een sterke impuls voor de activiteit van de Vlaamse Wooninspectie in deze steden. De Vlaamse Wooninspectie kan er terugvallen op een structureel uitgebouwde samenwerking met deze betrokken actoren. Ik denk aan het parket, de stedelijke huisvestingsdiensten en de ordediensten.

Ook in de regionale steden en in de gemeenten is de Vlaamse Wooninspectie actief. Voor de beide werkjaren samen, zijn 43 percent van de acties uitgevoerd buiten de steden Antwerpen en Gent. Voor beide werkjaren samen, werden in het totaal 68 panden onderzocht, en voor 156 wooneenheden werd een pv opgemaakt.

In het eerste werkjaar is activiteit ontplooid in 10 steden en gemeenten buiten Antwerpen of Gent, in het tweede werkjaar bedraagt dit aantal 21. Ook de activiteitsgraad in het tweede werkjaar ligt er merkkelijk hoger. Het aantal pv's is gestegen van 63 in het eerste naar 93 pv's in het tweede werkjaar. Gemiddeld worden 2 wooneenheden per pand geteld, wat merkkelijk lager is dan in de 2 grootste steden, Antwerpen en Gent.

In de steden Oostende, Mechelen, Kortrijk en Sint-Truiden werden in het afgelopen werkjaar in totaal 43 wooneenheden geverbaliseerd. De problematiek is er niet zo omvangrijk als in Gent en Antwerpen, maar toch worden een aantal woonproblemen vastgesteld die een bijzondere aandacht vergen. Deze steden zijn vragende partij om samen met de Vlaamse Wooninspectie en andere diensten op permanente basis gerichte acties te voeren. In deze steden werd een aanvang genomen met een meer systematische aanpak.

De Vlaamse Wooninspectie is in het tweede werkjaar ook betrokken geweest in 17 andere regionale steden en gemeenten, waarbij in het afgelopen werkjaar in totaal 50 wooneenheden werden geverbaliseerd. In de volgende steden en gemeenten zijn acties ondernomen : Aalst, Blankenberge, Geeraardsbergen, Heusden-Zolder, Heuvelland, Ieper, Ingelmunster, Kinrooi, Knokke-Heist, Leuven, Lier, Lokeren, Lommel, Moorslede, Puurs, Sint-Gillis-Waas en Tienen. In deze regionale steden en gemeenten lijkt de problematiek minder groot. Dit betekent niet dat de individuele gevallen minder ernstig zouden zijn. De analyse van de panden

Keulen

waarvoor een pv is opgesteld, toont aan dat het even vaak over een onbewoonbare wooneenheid gaat. Het gemiddeld aantal strafpunten voor de wooneenheden ligt hier zelfs iets hoger dan in de grootsteden : 54 versus 47 in Antwerpen en Gent. Ook in deze regionale steden en gemeenten zijn er bijgevolg wantoestanden te vinden. Hier zijn voornamelijk de acties niet op structurele basis uitgebouwd.

In Limburg ligt meestal een specifieke problematiek aan de grondslag van de actie. De seizoensarbeid in de fruitpluk vormt een basis voor mogelijke mistoestanden. Dat staat bijna woordelijk in het verslag. De seizoensarbeiders worden regelmatig slecht gehuisvest, zelfs in panden die niet voor bewoning bestemd zijn zoals stallen en schuren. Ook de kamerbewoning in de ex-mijnwerkerspensions, vaak bewoond door vreemdelingen, vergt specifieke aandacht opdat de woonkwaliteitsnormen gerespecteerd zouden worden.

Zoals daarnet reeds aangehaald, zal ik mijn administratie vragen op basis van haar bevindingen en aanbevelingen te onderzoeken hoe we het personeelsbestand van de Vlaamse Wooninspectie kunnen uitbreiden. Ik ben zelf vragende partij om die man- en vrouwkracht uit te breiden.

Ook al ben ik pas minister sinds 10 juni 2003, toch wens ik de conclusies van de beide rapporten ernstig te nemen. De conclusie van het eerste jaarrapport duidde vooral op de herhuisvestingsproblematiek, terwijl het tweede jaarrapport het personeelsaantal en de hoogte van de boetes aankaart als probleem. Deze laatste twee problemen zijn veel eerder praktisch van aard en kunnen in een beperkte tijdsspanne worden aangepakt. Het probleem van de herhuisvesting is heel wat complexer. Daarvan ben ik me zeker bewust. Dit veronderstelt tevens een voldoende aantal noodwoningen om de slachtoffers op te vangen. Ik zal dan ook uitzoeken hoe we dat kunnen verwezenlijken.

Op basis van artikel 135 van de nieuwe gemeentewet heeft iedere gemeente de taak om te waken over de gezondheid en de veiligheid van zijn inwoners. De uiteindelijke verantwoordelijkheid berust bij de burgemeester. Op basis van dit artikel kan een burgemeester een inwoner weigeren zich in te schrijven in een onbewoonbaar verklaarde woning, en dit aangezien de woning niet voldoet aan de elementaire voorwaarden inzake gezondheid, hygiëne en veiligheid. De burgemeester kan zijn verantwoordelijkheid opnemen en de inschrijving weige-

ren teneinde het risico te vermijden dat de burger zich blootstelt aan een ongezonde en onveilige situatie in de woning.

Sta me toe te concluderen dat huisjesmelkers niet alleen de zwakste groep van onze maatschappij uitsluit, maar ook dat door hun crimineel gedrag de buurt verloedert en de waarde van de woningen afneemt. We kunnen en zullen dit niet tolereren als Vlaamse overheid, meer specifiek in de persoon van de minister van Wonen. Dat is een engagement waarvoor ik heel ver wil gaan. Drastisch hogere boetes en meer personeel zijn nog maar een aanzet voor een kordaat en krachtig beleid tegen dergelijke criminele activiteiten.

Mijnheer Logist, we hebben de kamers opgesplitst per bouwperiode. We hebben een groep kamers van vóór 1947, een groep van vóór 1962 en vervolgens de meer recente. We zijn nog altijd bezig met de inventaris van die eerste groep. We stuiten steeds op dezelfde moeilijkheid : de herhuisvesting van de bewoners. Sommigen verdwijnen met de noorderzon omdat ze vaak nog andere problemen meezeulen. Ze gaan liever anoniem door het leven. Ze leven nu eenmaal aan de rand van de samenleving. We zijn daar dagdagelijks mee bezig. Het is een omvangrijke opdracht.

De voorzitter : Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren : Ik dank u voor uw uitgebreide antwoord, mijnheer de minister.

Heb ik u goed begrepen ? Wilt u nog initiatieven nemen inzake de boetes en het personeel, maar niet inzake het wetgevende aspect ? De Wooninspectie suggereert om de wetgeving aan te passen.

Minister Marino Keulen : Wat ik nog kan doen, zal ik zo snel mogelijk doen. Het personeel van de Wooninspectie uitbreiden, kan op korte termijn. Daar kunt u op rekenen. We moeten de slagkracht van de Wooninspectie alleszins vergroten.

Ik wil nog een duidelijk signaal geven. De boetes van 2.000 euro mogen voor mij zelfs vertienvoudigen voor de ergste gevallen. We kunnen de huisjesmelkers niet streng genoeg aanpakken.

Deze legislatuur loopt op haar einde. Wat snel kan gebeuren, zal gebeuren.

Mevrouw Veerle Heeren : U hebt natuurlijk gelijk dat de burgemeester kan weigeren om iemand in te schrijven in een ongezonde of onbewoonbare woning. Vaak gaan daar toch nog mensen wonen. U

Heeren

vindt dat de burgemeester hen moet herhuisvesten. Alleen op die manier kunnen we daaraan paal en perk stellen.

Buiten de grote steden worden we het meest geconfronteerd met de problemen naar aanleiding van seizoensarbeid en de situatie van de mijnwerkers. In de jaren zestig en zeventig heeft niet alleen de gemeente maar ook de mijn zelf initiatieven genomen inzake kwalitatieve woningbouw. Die huizen zijn vandaag zeer gegeerd voor renovatie. Hebt u er zicht op in welke mate de fruitsector nu initiatieven neemt inzake degelijke huisvesting? De gemeente moet toch geen huizen bouwen voor de seizoenarbeiders? Wat vindt u daarvan?

Minister Marino Keulen : Ik kan niet in de plaats van de burgemeester treden. Dat kan een dilemma zijn. De veiligheid moet primeren, maar de burgemeester wil natuurlijk niemand in de kou zetten. Onveilige situaties kan niemand tolereren, dan zouden we met mensenlevens spelen. Iedere burgemeester moet daarin kordaat optreden. Ieder moet zelf die afweging maken. Een mensenleven moet natuurlijk boven alles primeren.

Ik vind inderdaad evenmin dat de overheid verblijven voor seizoensarbeiders moet bouwen. De werkgevers dragen hierin verantwoordelijkheid. Zij kunnen een aantal zaken afwentelen. Zo komen we tot het 'vermennen' van onze samenleving. Dat krijgen we als iedereen zegt: 'men moet dit doen' en 'men moet dat doen'. Wie is die 'men' dan? De werkgevers moeten zorgen voor het verblijf van de arbeiders die uiteindelijk hun economische activiteit mogelijk maken. Op zich heb ik niets tegen die tewerkstelling.

De voorzitter : De heer Logist heeft het woord.

De heer Marcel Logist : Ik dank u voor uw antwoord, mijnheer de minister. Uit de bevraging van de steden en gemeenten blijkt onder meer dat 25 tot 30 procent niet eens weet hoeveel kamers ze op hun grondgebied hebben. Ze hebben dan ook geen kamerreglement en er is geen vergunning vereist. Ik stel me daar vragen bij. Als er geen controle is op de kamers, is er geen controle op de ruimtelijke ordening of de bouwvergunning van 'kamerwoningen'. Daar zijn dringend maatregelen nodig.

Minister Marino Keulen : Opnieuw draagt de gemeente de uitgesproken verantwoordelijkheid. De Wooninspectie bestaat 2 jaar. We mogen daar fier op zijn. Het is een onontbeerlijk instrument om

woonkwaliteit te garanderen. Eerlijk is eerlijk: de administratie heeft heel wat werk verzet om die dienst operationeel te maken.

Ik ben lang schepen geweest. De steden en gemeenten kennen de plaatselijke situatie wel degelijk. Ze mogen gerust hun verantwoordelijkheid nemen. Het kan pijnlijk zijn om een inwoner op zijn plichten te wijzen, terug te fluiten en zelfs te beteugelen, maar hier speelt plichtsbesef. Als de Wooninspectie hierover wordt geïnformeerd, deinst ze alleszins niet terug om op te treden. We kunnen dit niet voor het hele land vanuit Brussel sturen en regelen.

De voorzitter : Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Mevrouw Ann De Martelaer : De Wooninspectie is een belangrijk instrument. Niet alle burgemeesters passen artikel 135 toe. Veel onbewoonbaar verklaarde woningen zijn bewoond. We moeten een stok achter de deur zoeken voor de burgemeesters die het artikel niet toepassen. Ik wil suggereren dat we in de komende maand nagaan welke instrumenten we daarvoor kunnen activeren. De Wooninspectie doet voldoende voorstellen. We zien ons namelijk met heel schrijnende situaties geconfronteerd.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door mevrouw Heeren werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Robert Voorhamme tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Wonen, Media en Sport, over scheefftrekkingen bij de toewijzing van sociale woningen aan asielzoekers en illegalen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Voorhamme tot de heer Keulen, Vlaams minister van Wonen, Media en Sport, over scheefftrekkingen bij de toewijzing van sociale woningen aan asielzoekers en illegalen.

De heer Voorhamme heeft het woord.

De heer Robert Voorhamme : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, onder toenmalig minister van Huisvesting Gabriels werden richtlijnen uitgevaardigd om sociale woningen toe te wijzen aan asielzoekers. Hierbij horen de asielzoekers wiens erkenningsprocedure nog loopt, en ongeacht aan welk OCMW ze zijn toegewezen. Het speelt dus geen rol dat ze toegewezen zijn aan een andere gemeente om ergens een sociale woning te krijgen. Illegalen die een regularisatieaanvraag hebben ingediend, vallen onder dezelfde regeling. Toenmalig minister Gabriels stuurde daarover een rondzendbrief aan de gemeenten. Op het eerste gezicht lijkt dit een rechtvaardige en sociale maatregel, maar op het tweede gezicht is hij asociaal. De regel zorgt voor ernstige scheeftrekkingen.

U kent de concrete situatie in Antwerpen. We hebben daar in grote mate te maken met asielzoekers die aan andere OCMW's zijn toegewezen. Ongeveer de helft van de asielzoekers die zich in Antwerpen bevinden en daar gehuisvest worden, zijn eigenlijk toegewezen aan OCMW's buiten Antwerpen. Ze doen een buitenmatig beroep op deze richtlijn. De huisvestingsmaatschappijen met het merendeel van hun woningen in de zone waar traditioneel veel asielzoekers verblijven, worden daarvoor extreem getroffen. Het gaat zo ver dat de betrokken maatschappij, Onze Woning, er momenteel nog nauwelijks in slaagt om 19 procent autochtonen – die ook in aanmerking komen – een woning ter beschikking te stellen.

Daardoor ontstaat een heel hoge concentratie van dit type asielzoekers in die vaak omvangrijke wooncomplexen. Alle mensen zijn gelijk voor de wet, maar veel van de mensen in kwestie staan nog heel ver af van de gebruiken en de cultuur in onze samenleving. Als er een goeie spreiding zou zijn, is er geen probleem. De concentratie in een paar grote woningblokken leidt echter tot overlast. Bovendien kan van een aantal van die mensen al worden voorspeld dat ze, als hun procedure rond is, niet in aanmerking zullen komen voor zo'n woning. Ondertussen wonen ze er wel al in en dat heeft een ongelooflijke administratieve rompslomp tot gevolg. Het is heus niet makkelijk om aan die mensen te vertellen dat ze plots geen recht meer hebben op de sociale woning. Ook dat is een bijkomend probleem voor de maatschappijen.

Mijnheer de minister, de maatschappij in kwestie heeft erop aangedrongen om in functie van de invulling van sociale woningen, af te wijken van die regel. Ik vertel geen geheim als ik vertel dat die afwijking in sommige maatschappijen wordt toegestaan op basis van gezond verstand. Ik wil de com-

missaris van de betrokken maatschappij niets verwijten, want hij voert heel nauwgezet de ministeriële richtlijnen uit. Daardoor heeft de maatschappij echter geen enkele speelruimte. De gevolgen zijn hoe langer hoe dramatischer. Ik verzoek u daarom om, gezien de context, de omzendbrief van de VHM in te trekken en een andere regeling op te stellen die scheeftrekkingen kan voorkomen. Met de bestaande situatie is niemand gediend. Uiteindelijk gaat het niet alleen over de concentratie in woningcomplexen die leidt tot overlast, maar is de regeling ook bijzonder onbillijk tegenover de autochtone inwoners die ook recht hebben op een sociale woning. De regeling creëert op een kunstmatige wijze, een bijzonder slechte sociale mix in de wijken met veel sociale woningen. Alle partijen zijn het erover eens dat daaraan iets moet gebeuren. De enorme concentratie van duizenden asielzoekers in een wijk van enkele vierkante kilometer, moet worden doorbroken, want anders kunnen we die buurten vergeten. Dit is een belangrijk element, want het is de officiële bevestiging van het feit dat in die buurt een hoge concentratie asielzoekers onafwendbaar is.

Mijnheer de minister, bent u bereid om te zoeken naar een oplossing zodat we dergelijke problemen kunnen voorkomen ?

De voorzitter : Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, de heer Voorhamme heeft het probleem goed geschetst. Ik onderschrijf het probleem van de grote concentraties in Antwerpen en Gent, maar ik ben ervan overtuigd dat de andere bouwmaatschappijen met gelijkaardige problemen kampen, maar dan op een veel kleinere schaal.

Ik wil het debat graag opentrekken en het hebben over de hele sociale mix. Anderhalf jaar geleden organiseerden we hier een hoorzitting en al meerdere keren werd een nieuw huurbesluit aangekondigd. We kennen ook de perikelen van de bouwmaatschappij van Beringen, de toepassingsregels die ze hanteert en de gerechtelijke gevolgen daarvan.

Mijnheer de minister, hoe ver staat het sociale-huurbesluit ? Op welke manier vult u het begrip 'sociale mix' in ?

Onlangs had ik gelegenheid om met een aantal collega's te debatteren. Ik begreep van mevrouw De Martelaer dat eraan wordt gedacht om asielzoekers alleen toe te laten in sociale woningen op het

Heeren

ogenblik dat hun procedure is goedgekeurd en afgerond. Asielzoekers zouden zich dus wel al kunnen inschrijven, maar zouden pas een sociale woning kunnen betrekken als de procedure ten einde is.

Ondertussen is het februari en hebben we nog twee maanden te gaan voor het parlement wordt ontbonden. Wanneer komt het nieuwe huurbesluit er? Hoe zult u de sociale mix invullen, waarvan het probleem dat de heer Voorhamme heeft geschetst een heel belangrijk onderdeel vormt?

De voorzitter : Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Mevrouw Ann De Martelaer : Mijnheer de voorzitter, ik wil eerst corrigeren wat mevrouw Heeren heeft verteld over het debat. Het is een fabeltje dat ik zou hebben voorgesteld om asielzoekers geen sociale woning te geven als hun procedure nog niet is afgerond. Ik heb niets met dat voorstel te maken.

Mijnheer de minister, ik heb de omzendbrief van voormalig minister Gabriels opgezocht. Ik meen dat het over de omzendbrief van 1 januari 2002 gaat, waarin wordt gesteld dat personen die legaal op het grondgebied verblijven in een huisvestingsmaatschappij terecht kunnen en degenen die illegaal zijn niet, behalve als ze zich nog in een procedurefase bevinden en hun aanvraag nog niet definitief werd afgewezen of er geen bevel tot uitwijzing is.

Minister Marino Keulen : Het betreft eigenlijk mensen die tijdelijk legaal zijn. Hun procedure loopt nog of ze vallen onder de regularisatieprocedure van 1999.

Mevrouw Ann De Martelaer : Onze fractie vindt het van groot belang dat personen van wie de procedure nog loopt, kans hebben op huisvesting. Als dat niet het geval is, kunnen die mensen enkel op de privé-markt terecht. Ik stel daarom voor om de toewijzing van de asielzoekers te koppelen aan het spreidingsplan van de federale regering. De heer Voorhamme wees erop dat bijna alle asielzoekers naar Antwerpen komen, ook al werden ze niet aan die stad toegewezen. Het is misschien zinvol om een bijkomende omzendbrief te versturen waardoor de kandidaat-asielzoekers worden toegewezen aan de huisvestingsmaatschappijen van de gemeenten waaraan ze werden toegewezen. Op die manier ontstaat immers een spreiding van de asielzoekers.

De voorzitter : Collega's, ik onderschrijf de vraag van de heer Voorhamme volledig. We zitten op dezelfde golflengte en dat is misschien geen toeval, want we zijn beide Antwerpenaar en kennen de problemen in de betrokken huisvestingsmaatschappij heel goed. Ik ben blij dat ik niet langer alleen sta. We zijn lang roependen in de woestijn geweest en hebben de geesten langzaam zien evolueren. Eerst waren er de zogenaamd gedurfd uitspraken van de heer Cools, voormalig burgemeester en OCMW-voorzitter van Antwerpen en nu voorzitter van die belangrijke huisvestingsmaatschappij. Hij ondervindt de problemen aan den lijve en wil als politicus valabele antwoorden geven op de vragen en klachten van de mensen. Ik ben blij dat het probleem voor het eerst politiek bespreekbaar wordt gemaakt, zonder sfeer van verdachtmakingen en zonder het in de hoek van het politiek niet-correcte denken te duwen. Ik ben blij dat dit probleem aan de minister wordt voorgelegd. Ik herinner me dat ik hetzelfde deed tijdens de begrotingsbesprekingen en dat ik toen een nogal heftige reactie van de minister als antwoord kreeg. Ik stel vast dat bepaalde politieke fracties nu evolueren in een voor mij goede richting. Ik ben benieuwd of de minister die richting ook volgt.

Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, deze zaak is heel moeilijk en zeer genuanceerd op de schaalgrootte van Vlaanderen. Het klopt dat het probleem in Antwerpen heel uitgesproken is, zeker in de maatschappij Onze Woning waarvan de heer Cools de voorzitter is. Ik ben er onlangs op bezoek geweest op uitnodiging van het Platform van Antwerpse Sociale Huurders, PASH. De voorzitter, de heer Cools heeft me uitvoerig gewezen op de problemen.

Mijnheer Voorhamme, uw stellingen in de aanloop van uw vraagstelling moeten enigszins worden genuanceerd en in de juiste context worden geplaatst. Volgens de cijfers van de bevoegde instanties is er de jongste jaren een gevoelige daling van het aantal kandidaat-politieke vluchtelingen in België, met name van 42.691 in 2000 tot 16.940 in 2003. Daarnaast is de gemiddelde duurtijd van de asielprocedure sterk verkort en in de praktijk minder lang dan de gemiddelde wachttijd voor een sociale woning. Dit geldt zeker voor de personen wiens asielaanvraag 'onontvankelijk' wordt verklaard. Bovendien krijgen alle nieuwe asielzoekers sedert begin 2001 systematisch een opvangcentrum of opvanginitiatief toegewezen. Het zijn slechts de kandidaat-vluchtelingen die 'ontvankelijk' worden verklaard en tijdelijk legaal zijn, de kleine minderheid

Keulen

us, die een reële kans hebben om zich definitief in België te mogen vestigen, die recht hebben op OCMW-steun.

Mijnheer Voorhamme, u hekelt het gegeven dat personen zonder verblijfsvergunning die een regularisatieaanvraag hebben ingediend, in aanmerking komen voor een sociale woning. U stelt zelfs dat dit tot ernstige scheeftrekkingen kan leiden. Ook hierover is enige duiding nodig. Het betreft in casu enkel de eenmalige regularisatie van begin 2000. Op een duizendtal na, zijn er in al deze dossiers definitieve beslissingen genomen door de bevoegde diensten en is er dus duidelijkheid over het verblijfsstatuut van deze personen. De andere groep mensen zonder verblijfsvergunning waarvan sprake in de omzendbrief, namelijk degenen met een beslissing 'weigering van verblijf zonder een bevel om het grondgebied te verlaten', is niet groter dan 20 personen per jaar. Het lijkt me onwaarschijnlijk dat door deze maatregel scheeftrekkingen zijn ontstaan.

Verder legt u een verband tussen de omzendbrief en uw stelling dat bij de socialehuisvestingsmaatschappij Onze Woning slechts één op vijf woningen wordt toegewezen aan autochtonen. Volgens de meest recente gegevens afkomstig van de betrokken socialehuisvestingsmaatschappij werd in 2002 62 procent van de woningen toegewezen aan Belgen, 3 procent aan EU-burgers en 35 procent aan niet-EU-burgers. Veel hangt natuurlijk af van de wijze hoe u de begrippen 'allochtoon' en 'autochtoon' definieert, maar het lijkt me intellectueel niet correct om de termen 'allochtoon', 'asielzoeker' en 'illegaal' door elkaar te gebruiken. Als u onder het begrip 'allochtoon' ook Belgen meetelt, is het natuurlijk duidelijk dat er met de desbetreffende omzendbrief weinig of geen verband is.

Ik meen dan ook dat een aanpassing van de rondzendbrief van de VHM terzake niet meteen noodzakelijk is, wel kan er bij een nieuw sociaal huurbesluit een eventuele actualisatie van deze maatregelen worden overwogen. Ik pleit in het teken van de totale leefbaarheidsproblematiek voor een meer doorgedreven autonomie voor de socialehuisvestingsmaatschappijen in het toewijzingsbeleid. De principes van het nieuwe sociaal huurbesluit worden over een drietal weken voorgelegd aan de Vlaamse regering en een van de speerpunten is het verstedelijken of 'vergemeentelijken' van het toewijzingsbeleid, waarbij binnen het sociaal doelpubliek plaatselijke accenten kunnen worden gelegd.

Ik sta open voor constructieve voorstellen waardoor het begrip 'sociale mix' beter in de praktijk kan worden gebracht, dit uiteraard rekening houdend met het verbod op discriminatie en racisme zoals bepaald in de relevante wetgeving.

Ik herhaal dat over drie weken de principes van het nieuwe sociaal huurbesluit aan de regering worden voorgelegd. In die principes speelt de autonomie waarnaar u verwijst, een rol. Vandaag wordt die door een aantal maatschappijen buiten de wetgeving om toegepast en wordt geprobeerd om lokale klemtonen te leggen zodat de leefbaarheidsproblemen onder controle kunnen worden gehouden. De nieuwe principes van het nieuwe sociaal huurbesluit zullen een wettelijke basis geven aan de bestaande praktijken.

De voorzitter : De heer Voorhamme heeft het woord.

De heer Robert Voorhamme : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Aan de ene kant zou ik tevreden moeten zijn, want u stelt in het vooruitzicht dat het sociaal huurbesluit binnen drie weken op de agenda van de Vlaamse regering wordt geplaatst en daardoor kunnen mogelijk veranderingen ontstaan op het vlak van het beheer van de huisvestingsmaatschappijen. Aan de andere kant is het natuurlijk niet zo dat wat op de agenda van de regering wordt geplaatst onmiddellijk van toepassing is.

We mogen de toestand zeker niet onderschatten. Het verschil tussen die ene Antwerpse maatschappij waar de regels als gevolg van de houding van de commissaris heel strikt worden toegepast, en andere Antwerpse maatschappijen die iets soepeler kunnen omspringen met de regels, komt duidelijk tot uiting in de quota. Als we van overheidswege voorstander zijn van een spreidingsbeleid voor asielzoekers, dan moeten we via de overheidsinstrumenten consequenter kunnen handelen. In het licht van het spreidingsbeleid worden asielzoekers toegewezen aan de OCMW's. Die zijn echter perfect in staat om de asielzoekers voor huisvesting te laten doorstromen naar andere gemeenten. Het is een publiek geheim dat het om gemeenten gaat met een veel hoger percentage aan socialehuisvestingsvoorzieningen dan andere gemeenten. Die gemeenten worden daarvan het slachtoffer. Het gaat echter ook over overheidsinstellingen. Het is paradoxaal dat de intenties van de ene overheid die een spreidingsbeleid beoogt, worden doorkruist door reglementering van een andere overheid die oplegt dat overheidsvoorzieningen de mensen moeten op-

Voorhamme

vangen. Eens dat geweten is, wordt daar volop gebruik van gemaakt.

Er is inderdaad een tendens van een krimpend aantal nieuwe asielzoekers en de procedures zijn inderdaad korter geworden, maar laten we niet vergeten dat bij de korte procedure werd geopteerd voor het principe last in, first out. Het zijn met name de nieuwe asielzoekers voor wie de procedure serieus werd verkort. Op het aantal nieuwe asielzoekers kan verandering worden opgemerkt, maar voor de asielzoekers die hier langer geleden zijn aangekomen, wordt de procedure eerder verlengd. Het is vooral over die mensen dat het gaat. Ik kijk uit naar het sociaal huurbesluit en hoop dat er heel vlug concrete maatregelen zullen volgen. De houding van de overheid tegenover de commissaris en de huisvestingsmaatschappij kan in tussentijd misschien enigszins worden versoepeld.

Mevrouw Veerle Heeren : Mijnheer de minister, ik zou u willen vragen om het sociaal huurbesluit niet alleen toe te lichten aan de regering, maar ook in deze commissie.

Minister Marino Keulen : Mevrouw Heeren, ik ga graag in op uw verzoek.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Trees Merckx-Van Goey tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Wonen, Media en Sport, over de geldnood van de socialehuisvestingsmaatschappij Dijledal te Leuven

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Merckx-Van Goey tot de heer Keulen, Vlaams minister van Wonen, Media en Sport, over de geldnood van de socialehuisvestingsmaatschappij Dijledal te Leuven.

Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, ik ben heel blij met het bericht dat vandaag in Het Nieuwsblad is verschenen. Waarschijnlijk heeft de minister het erin laten opnemen. Hij zou gisteren het renovatiedossier voor blok 1 van Sint-Maartensdal eindelijk hebben goedgekeurd. Het gaat over een pak centen. Ik zei

‘eindelijk’, want Leuven wacht al ruim acht maanden op die goedkeuring. Met het fiat van de minister kan de socialehuisvestingsmaatschappij Dijledal de werken nu toewijzen.

Ik heb deze vraag om uitleg twee weken geleden ingediend. Hoewel de minister dit meermaals had beloofd, was het renovatiedossier op dat ogenblik nog niet goedgekeurd en zag de zaak er bijgevolg minder goed uit. Twee weken geleden was de VHM van mening dat de SHM Dijledal het zonder deze subsidies nog maximaal drie jaar zou volhouden. Dijledal heeft 2003 met een tekort van 1,1 miljoen euro afgesloten. Dit tekort is onder meer het gevolg van een groots renovatieproject. Indien dit project niet snel zou worden gesubsidieerd, zou de schuld tegen 2007 tot 7,4 miljoen euro oplopen. De voorbije twee weken is de situatie evenwel gewijzigd.

Net zoals de rest van Vlaanderen, kampt Leuven met een lange wachtlijst voor sociale woningen. Sint-Maartensdal is een van de bekendste en meest typische voorbeelden van de sociale huisvesting in Leuven. Sint-Maartensdal, dat eigenlijk een klein stadje in het centrum van de grote stad vormt, telt enkele honderden sociale woningen. Wat de huisvesting in Leuven betreft, is het een zeer zichtbare en symbolische site. De recent doorgevoerde renovatiewerken zijn door de Leuvense bevolking zeer positief onthaald. Heel wat mensen vinden het evenwel onbegrijpelijk en onaanvaardbaar dat een volledig appartementsblok leegstaat.

In mei 2003 is Blok 1 ontruimd. Aangezien het gebouw niet volledig brandveilig meer is, moet het worden gerenoveerd. Sedertdien staat het hele gebouw leeg. De werken zijn nog steeds niet begonnen. Bovendien staan in Leuven zeer veel mensen op de wachtlijst. We mogen immers niet vergeten dat de bewoners die hun appartement voor de renovatie hebben moeten verlaten elders moeten worden gehuisvest. Dit betekent dat heel wat sociale woningen niet langer beschikbaar zijn voor nieuwe kandidaat-huurders.

Ik heb vernomen dat het oorspronkelijk de bedoeling was in het begin van 2003 een structurele oplossing voor dit probleem te vinden. Tot gisteren is er eigenlijk niet veel gebeurd. Hoewel mijn vraag om uitleg gedeeltelijk door de feiten is achterhaald, zou ik de minister toch om wat verduidelijking willen vragen.

Mijnheer de minister, wat is nu eigenlijk de betekenis van de in de kranten vermelde goedkeuring van het renovatiedossier ? Betekent dit bericht dat u

Merckx-Van Goey

een besluit hebt ondertekend, dat u de SHM een brief hebt gestuurd of dat de SHM reeds een brief heeft ontvangen ? De renovatiewerken zullen 8 miljoen euro kosten. Als ik goed ben ingelicht, zouden de subsidies 5,5 miljoen euro bedragen. Wanneer zal de SHM dit bedrag ontvangen ? Zal dit bedrag in schijven worden uitbetaald ? Over hoeveel schijven gaat het in dat geval ?

Ik veronderstel dat u deze vragen gewoon kunt beantwoorden met de stelling dat u de gewone procedure volgt. Gezien de omstandigheden zou ik u toch om een vrij punctueel antwoord willen verzoeken.

De directeur van Dijledal heeft verklaard dat de Vlaamse regering zich steeds tot lapmiddeltjes beperkt. Ik zal die uitlatingen voor zijn eigen rekening laten. Ik hoop dat u daadkrachtig en snel kunt aantonen dat u niet van plan bent dit dossier te laten aanmodderen en dat er snel iets zal gebeuren.

De voorzitter : Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Mevrouw Ann De Martelaer : Mijnheer de voorzitter, ik weet niet naar welke krantenartikelen mevrouw Merckx eigenlijk heeft verwezen. In De Morgen is een leuk artikel met de titel 'De minister, de directeur en de krant' verschenen.

Ik ben van mening dat Dijledal niet de enige SHM met problemen is. Op verschillende plaatsen in Vlaanderen wachten leegstaande sociale woningen op renovatie. In vele gevallen wachten de betrokken SHM's op de nodige middelen. Ik vind dit zeer erg. We zetten hier alles op alles om 15.000 bijkomende socialehuurwoningen te realiseren. Ons huidige patrimonium rendeert evenwel niet goed.

Mijnheer de minister, kunt u me een overzicht geven van de lopende projecten die middelen zullen ontvangen en van de projecten die zijn ingediend, maar die nog niet over middelen kunnen beschikken ?

De voorzitter : De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer Francis Vermeiren : Mijnheer de voorzitter, ik vind het ook erg dat sociale woningen leegstaan. Ter informatie wil ik hier evenwel aan toevoegen dat ik recent de leegstand van dergelijke woningen in mijn eigen regio heb onderzocht. Vaak staan die woningen leeg omdat de vorige bewoners

omwille van geplande renovatiewerken zijn verhuisd. Voor een sociale woning kan worden gerenoveerd, moeten de bewoners de mogelijkheid krijgen een andere sociale woning te betrekken. Dit resulteert vaak in tussenperiodes van enkele maanden.

Mevrouw Ann De Martelaer : In het reeds aangehaalde artikel staat te lezen dat het percentage leegstaande sociale woningen vorig jaar gevoelig is gestegen.

De heer Francis Vermeiren : Dit zou erop kunnen wijzen dat we meer sociale woningen renoveren.

De voorzitter : Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen : Mijnheer de voorzitter, ik zal eerst even op de opmerkingen van mevrouw De Martelaer ingaan. Gisterenochtend ben ik gebeld door journalisten die me vragen over dit onderwerp wilden stellen. Gisterenmiddag heeft een journalist van het televisiejournaal me laten weten dat het onderwerp niet in het journaal aan bod zou komen. De journalisten hebben begrepen dat het hier, zoals de heer Vermeiren al heeft gezegd, om een gebruikelijke procedure gaat.

We renoveren meer sociale woningen dan vroeger. Dit is belangrijk om het woonpatrimonium op peil te houden. De hieruit voortvloeiende leegstand van sociale woningen bedraagt ongeveer 3 procent. Dit is iets meer dan vroeger. Een aantal journalisten en redacties hebben bij SHM's een rondvraag over dit onderwerp georganiseerd. Op basis van die rondvraag wilden ze mij met bepaalde klachten confronteren. De bevroegde SHM's zijn hierop echter niet ingegaan. Ze hebben de betrokken journalisten erop gewezen dat dit een unfaire klacht zou zijn en dat het hier gebruikelijke praktijken betreft.

Het is zeer belangrijk dat we het bestaande woonpatrimonium op peil houden. Indien we dit niet zouden doen, zouden we op termijn misschien over woningen beschikken die niet langer aan de essentiële woonkwaliteitseisen beantwoorden. We moeten de reactie van de media met een korrel zout nemen. Gisterenochtend was het groot nieuws en moest ik me op allerlei vragen voorbereiden. 's Middags, na de rondvraag bij de SHM's, was er niet langer interesse. De SHM's waren immers niet bereid om de door de journalisten verwachte klachten te formuleren.

Ik zal nu even ingaan op de situatie van de SHM Dijledal. Het gunningsdossier is bij de administra-

Keulen

tie Gesubsidieerde Infrastructuur ingediend op 16 januari 2004. Dit dossier is bijzonder snel behandeld. Het gaat hier om een zeer omvangrijk dossier, namelijk de renovatie van 120 appartementen. Voor werken van die omvang moet een Europese aanbesteding worden uitgeschreven. We moeten ons aan een hele reeks wettelijke formaliteiten houden. Ik daag iedereen uit een wettelijke manier te vinden om dit dossier nog sneller te behandelen.

Ik beschouw mezelf als een bondgenoot van iedereen die me kan helpen de bestaande termijnen in te korten. Ik moet me evenwel aan de wettelijke bepalingen en aan de geldende voorschriften houden. Gezien de omvang van de werken, moet een Europese aanbesteding worden uitgeschreven. Dit kost per definitie twee maanden.

Bovendien wil ik het verhaal van de SHM hier wat nuanceren. Blok 1 stond in mei 2003 nog niet leeg. Pas in augustus 2003 is het gebouw volledig ontruimd. Ook uit de rest van mijn antwoord zal blijken dat de klacht dat de subsidies achterwege blijven, moet worden gerelativeerd.

Van enige vertraging in verband met dit dossier is zeker geen sprake. De renovatiekosten worden op ongeveer 8,5 miljoen euro geraamd. De subsidies zullen in totaal 5,6 miljoen euro bedragen. De afhandeling van een dergelijk dossier en de budgettering van een dergelijk project kan dan ook niet op één dag tijd gebeuren.

Mevrouw Merckx, aangezien u de vergaderingen van deze commissie niet vaak bijwoont, zal ik even overlopen hoe dergelijke dossiers worden behandeld. Daarna zal ik toelichten hoe deze procedure voor het dossier van Sint-Maartensdal is verlopen. Uit deze toelichting zal blijken dat ik alle mogelijke stappen heb gezet om het dossier zo snel mogelijk af te handelen.

De initiatiefnemer dient een ontwerp-dossier in bij de VHM en bij de afdeling Gesubsidieerde Infrastructuur. De VHM adviseert de afdeling Gesubsidieerde Infrastructuur, die met de verdere behandeling van het dossier wordt belast. De afdeling Gesubsidieerde Infrastructuur onderzoekt het ontwerp-dossier. Indien deze afdeling geen opmerkingen heeft, wordt het dossier voor advies aan de inspectie van Financiën voorgelegd. Indien de inspectie van Financiën haar fiat geeft, wordt het dossier ter goedkeuring aan de minister voorgelegd en worden de nodige middelen in de begroting vastgelegd.

Het spreekt vanzelf dat ik me aan deze procedure moet houden. Indien ik me niet aan deze regels zou houden, zouden de leden van deze commissie de eersten zijn om mijn gedrag, volledig terecht, aan te klagen.

In principe kan de gunningsprocedure pas na de goedkeuring van het ontwerp-dossier worden opgestart. Eenmaal de aanbesteding is voltooid, maakt de initiatiefnemer een gunningsdossier over aan de afdeling Gesubsidieerde Infrastructuur. Indien dit dossier geen problemen oplevert, wordt het aan de inspectie van Financiën voorgelegd. Indien de inspectie van Financiën geen problemen ziet, wordt het gunningsdossier ter goedkeuring aan de minister voorgelegd.

De SHM wordt hiervan op de hoogte gebracht en kan op dat ogenblik de werken definitief toewijzen en laten aanvangen. Op basis van het bevel van aanvang van de werken wordt het eerste voorschot, dat 30 percent van de totale subsidie bedraagt, uitbetaald.

In het dossier Sint-Maartensdal is geen sprake van enige vertraging. Het ontwerp-dossier is op 23 april 2003 ingediend. Zoals ik daarnet al heb gezegd, worden op basis van een ontwerp-dossier geen subsidies uitbetaald. De stelling dat de SHM Dijledal al acht maanden op haar subsidies wacht, is met andere woorden geen correcte weergave van de feiten.

Bovendien is Blok 1 op dat tijdstip nog niet ontruimd. De ontruiming is in mei 2003 ingezet. Het spreekt evenwel vanzelf dat een dergelijke operatie enige tijd in beslag neemt. Uit het schrijven van de SHM blijkt dat de ontruiming in augustus 2003 nog niet was voltooid. Ik merk dit even op om de sfeerschepping in verband met dit dossier te schetsen.

De afdeling Gesubsidieerde Infrastructuur heeft het ontwerp-dossier nagekeken en de initiatiefnemer een aantal informele opmerkingen bezorgd. Om geen tijd te verliezen, zijn deze opmerkingen per fax doorgestuurd. De administratie heeft dit dossier zo goed mogelijk begeleid.

Op basis van de toen vigerende begrotingsrichtlijn van minister Van Mechelen heeft de inspectie van Financiën het ontwerp-dossier negatief geadviseerd. Vanuit budgettair oogpunt gaat het hier om een zwaar dossier. Om vertraging te vermijden, hebben we dit negatief advies opgevangen. Op 3 september 2003 heeft Dijledal formeel de toelating gekregen de gunningsprocedure op te starten. Dijledal heeft

Keulen

geen hinder van de begrotingsrichtlijn ondervonden. Voor het ontwerp-dossier definitief was goedgekeurd, heeft Dijledal reeds de formele toelating gekregen om de gunningsprocedure op te starten. Deze afwijking op de gebruikelijke procedure is een gunstmaatregel die in hoogdringende situaties uitzonderlijk wordt toegestaan. Ik ben me, met andere woorden, steeds terdege bewust geweest van de hoogdringendheid van het dossier. Aangezien de gunningsprocedure gedeeltelijk parallel met de goedkeuring van het ontwerp-dossier is verlopen, hebben we vertragingen voorkomen.

Op 12 december 2003 is het ontwerp-dossier goedgekeurd. Op dat ogenblik was de gunningsprocedure haast afgerond. Op 16 januari 2004 heeft de initiatiefnemer het gunningsdossier aan de administratie overgemaakt. Op 26 januari 2004 heeft de administratie haar onderzoek afgesloten en heeft ze het dossier voor advies aan de inspectie van Financiën overgemaakt. Op 30 januari 2004 heeft de inspectie van Financiën een gunstig advies afgeleverd. Vorige week heb ik het gunningsdossier ter goedkeuring ontvangen. Zoals in de pers is verschenen, heb ik die goedkeuring ondertussen verleend.

De initiatiefnemer zal eerstdaags van mijn beslissing op de hoogte worden gebracht. Op dat ogenblik kan hij tot de gunning overgaan en de werken van start laten gaan. Op basis van het aanvangsbevel van de werken zal de eerste schijf van 30 procent van de subsidies worden uitbetaald.

Ik meen dat we alles hebben gedaan om dit dossier zo snel mogelijk af te handelen. De stelling dat de SHM zich in financiële problemen bevindt omdat de subsidies al acht maanden op zich laten wachten, is geen correcte weergave van de feiten.

Hoewel dit hier al meermaals aan bod is gekomen, wil ik hieraan nog toevoegen dat de Vlaamse regering dit jaar en vorig jaar heeft voorzien in een bijkomende financiële ondersteuning van de SHM's die het financieel wat moeilijker hebben. Ten gevolge van deze beslissing heeft Dijledal in 2003 maar liefst 598.141 euro ontvangen om de toekomstige werking te verzekeren.

Dijledal is op de hoogte gebracht van mijn beslissing en moet nu met de aannemer een aanvangsdatum vastleggen. Zodra die datum is bepaald, kunnen de werken aanvangen en zal Dijledal 30 procent van de subsidies ontvangen.

De voorzitter : Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : Ik dank de minister voor zijn verduidelijking. Het gaat hier niet om een interpellatie. Het is nooit mijn bedoeling geweest zijn aansprakelijkheid ter sprake te brengen. Ik wilde enkel weten hoe de vork aan de steel zit en hoe dit omvangrijke project zo snel mogelijk van start zou kunnen gaan. We mogen immers niet vergeten dat de privé-woningmarkt in Leuven zeer krap en zeer duur is. Dit renovatieproject zal hierop zeker een invloed hebben. Ik hoop dat de aannemer zijn werk goed zal doen en dat de werkzaamheden snel zullen vorderen. Dit is uiteraard niet langer de verantwoordelijkheid van de minister.

Minister Marino Keulen : In het kader van het beter bestuurlijk beleid zijn we van plan de betrokken diensten van de VHM en de afdeling Gesubsidieerde Infrastructuur te laten fusioneren. Dit zal de klantvriendelijkheid verhogen en de huidige termijnen om dossiers te verwerken inkorten.

Ik heb al het mogelijke gedaan om dit dossier zo snel mogelijk te behandelen. Ik daag iedereen uit een snellere manier te vinden. Ik vind het triest dat Dijledal de indruk wekt dat de centrale overheid in Brussel tijd verliest, want het is een onrechtvaardig verwijt. Ik ben blij dat ik dit hier even heb kunnen rechtzetten.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de brandveiligheid in jeugdhuizen

Vraag om uitleg van de heer Bart De Smet tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de brandveiligheid in logiesverstreckende bedrijven en jeugdhuizen

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde vragen om uitleg van mevrouw Van den Eynde tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de brandveiligheid in jeugdhuizen en van de heer De Smet tot minister

Voorzitter

Van Grembergen, over de brandveiligheid in logiesverstrekkende bedrijven en jeugthuizen.

Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde : Mijnheer de voorzitter, de VFJ heeft de brandveiligheid van jeugthuizen onderzocht. Uit dit onderzoek blijkt dat de meeste problemen op het vlak van de brandveiligheid zich in de provincie Antwerpen situeren. De meeste problemen zouden aan de slechte toestand van de elektriciteitsnetwerken te wijten zijn.

Ik vind het een goede zaak dat de VFJ dit probleem heeft onderzocht. De door dit onderzoek blootgelegde pijnpunten moeten worden aangepakt. Ten gevolge van dit onderzoek zou het hele dossier met betrekking tot de brandveiligheid in een stroomversnelling terecht kunnen komen.

Het is onze opdracht een oplossing voor het probleem te vinden. Aangezien alle betrokken overheden hun verantwoordelijkheid moeten opnemen, is dit evenwel niet zo gemakkelijk. Tijdens het kern-takendebat hebben de gemeenten de jeugdwerking in hun bevoegdheidspakket opgenomen. De burgemeesters moeten toezicht houden op het welzijn van de jongeren in hun gemeenten en moeten bijgevolg de veiligheid van hun jeugdlokalen controleren.

In heel wat steden en gemeenten wordt deze controle op een goede manier uitgeoefend. Sommige stads- of gemeentebesturen bieden hun jeugdverenigingen zelfs brandblusapparaten aan. Een aantal gemeentebesturen blijkt deze controle evenwel onvoldoende uit te oefenen. In veel gevallen voert de brandweer wel controles uit in de jeugdlokalen, maar kan ze geen attest afleveren. De brandweer wijt dat aan het ontbreken van een duidelijke wetgeving. We hebben dus nood aan een duidelijke reglementering. Dit blijkt echter de bevoegdheid te zijn van de federale overheid. In de Vlarem staan enkele zaken over brandpreventie. Het zou nuttig zijn om overleg te plegen met alle betrokken collega's en partijen.

Tot slot wil ik nog aanbrengen dat we niet uit het oog mogen verliezen dat de jeugdwerking op vrijwilligerswerk berust. Ze wordt veelal georganiseerd met de steun van giften en subsidies. In brandpreventie investeren is voor de jeugdwerking een dure aangelegenheid. Ze wil er wel aandacht aan besteden, maar de middelen ontbreken meestal.

Mijnheer de minister, ik ben ervan overtuigd dat ook u vindt dat de brandveiligheid van jongeren gewaarborgd moet worden. Investeren in brandveiligheid is duur maar noodzakelijk. De verschillende overheden moeten op hun manier de jeugdwerking ondersteunen. Ik hoop dat u mij een duidelijk antwoord geeft en een oplossing voor al die jongeren die zich elk weekend vrijwillig inzetten.

Wie is bevoegd voor het vastleggen van de brandveiligheidsnormen voor jeugthuizen en -lokalen ? Ziet u erop toe dat de verantwoordelijken van de jeugthuizen op de hoogte zijn van de wetgeving ? Op welke manier worden zij bijgestaan om de normen na te leven ? Zult u de gemeenten erop wijzen dat ze bij het ter beschikking stellen van lokalen zelf de nodige investeringen moeten doen of subsidies geven om de brandveiligheid in orde te brengen ?

De voorzitter : De heer De Smet heeft het woord.

De heer Bart De Smet : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, het besluit van de Vlaamse regering van 27 januari 1988 regelt de specifieke brandveiligheidsnormen waaraan logiesverstrekkende bedrijven moeten voldoen. Het attest dat door de burgemeester in uitvoering van dit besluit werd afgeleverd, had vroeger een onbeperkte geldigheidsduur. Door het besluit van de Vlaamse regering van 15 juli 2002 werd de geldigheidsduur van het attest beperkt tot een periode van 5 jaar. In datzelfde besluit werd bepaald dat de bedrijven die over een attest van onbeperkte duur beschikten tegen uiterlijk 31 augustus 2003 over een nieuw attest moesten beschikken. Omwille van de beperkte periode die burgemeesters kregen om een nieuw attest af te leveren werd de vernieuwingstermijn verplaatst naar 31 oktober 2003.

De bevoegdheden over de maatregelen zitten versnipperd over de federale, Vlaamse en gemeentelijke overheid. Dit heeft al veel onduidelijkheid teweeggebracht. Naar aanleiding van de verplichte vernieuwing van het attest ligt de controle van de brandveiligheid in logiesverstrekkende bedrijven blijkbaar onder vuur. Een logiesverstrekkend bedrijf kan wel voldoen aan de brandveiligheidsnormen die door de Vlaamse overheid worden opgelegd, terwijl de burgemeester geen attest kan afleveren omdat de normen waarop hij toezicht houdt, niet zijn nageleefd. Bovendien kan de Vlaamse overheid gemakkelijker afwijkingen toestaan op de basisnormen, waardoor de burgemeester zijn toezicht op de toepassing van de basisnormen niet behoorlijk kan uitvoeren. Het is dan ook onredelijk

De Smet

om in geval van een incident de verantwoordelijkheid volledig bij de burgemeester te leggen.

Bovendien ontstond recent een discussie over de brandveiligheid in jeugthuizen en -verblijfscentra. Op dat vlak blijkt geen uniforme regelgeving te bestaan. Dit heeft tot gevolg dat elke gemeente zonder richtlijnen, op eigen initiatief, een reglement opstelt dat de brandveiligheidsnormen in jeugthuizen en -verblijfscentra regelt. De reglementen verschillen dus enorm van elkaar. De jeugthuizen kunnen daarvan de dupe worden. Met mijn vraag om uitleg wil ik duidelijkheid voor de sector, zonder de jeugdwerking in moeilijkheden te brengen. Het bevoegdheidsconflict tussen de verschillende overheden belemmert een behoorlijke controle op de veiligheidsnormen en hypothekeert de veiligheid van de gebruikers.

Wat is uw visie terzake ? Welke stappen zult u ondernemen om hierover duidelijkheid te scheppen ? Wat zult u doen om de wetgeving sluitend te maken ?

De voorzitter : Mevrouw De Maght heeft het woord.

Mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, ik wil hier even op reageren. Dit is een van de weinige commissies die steeds aandringt op de naleving van het subsidiariteitsbeginsel. We hebben gevochten voor dat principe, we moeten dat blijven doen. Wie een bevoegdheid op zich neemt, moet daar uiteraard de verantwoordelijkheid voor dragen. Voor mij geldt hier geen bevoegdheidsconflict. Om het even wie kan er altijd één uitlokken natuurlijk.

De gemeentewet is de bijbel van de burgemeester. Het belangrijkste artikel ervan is dat de burgemeester verantwoordelijk is voor de veiligheid en de gezondheid van de inwoners. Hij moet alle maatregelen nemen om die veiligheid te garanderen, zowel voor jeugthuizen als voor rusthuizen, als voor vergaderzalen en dergelijke. De burgemeester moet laten onderzoeken waar en welke maatregelen nodig zijn. Hij moet zich baseren op de adviezen van de brandweer en eventueel andere diensten. De aard van de maatregelen hangt af van de bestemming van een gebouw en van de groep mensen die er 'huist'. De burgemeester blijft verantwoordelijk voor die maatregelen. Ik protesteer tegen elke andere opvatting. Er zijn geen excuses.

Via het jeugdwerkbeleidsplan kan een stad of gemeente de jeugdwerking subsidiëren.

Er is voldoende controle op die verantwoordelijkheid. De gemeenteraadsleden hebben het recht en de plicht om de kleinste nalatigheid van een burgemeester aan te klagen. Een burgemeester kan in de gemeenteraad ondervraagd worden over al zijn daden inzake de veiligheid. Als blijkt dat hij zijn werk niet doet, moet hij worden aangeklaagd en moeten er sancties volgen. Bovendien zal hij door zijn kiezers worden beoordeeld. Ik ken wel collega's die proberen de verantwoordelijkheid door te schuiven naar een ander niveau. Ze willen verantwoordelijkheid krijgen maar niet dragen. Daar ben altijd tegen gekant geweest. Ik blijf de subsidiariteit toejuichen.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, de gemeenteraad is bevoegd voor het vastleggen van de brandveiligheidsnormen op het grondgebied van zijn gemeente, in zijn bevoegdheid van behoeder van de openbare veiligheid. Dit wordt geregeld door de federale wetgeving. De Vlaamse overheid zou aanvullende normen kunnen opleggen in het kader van een erkenning, doch jeugthuizen worden niet erkend op Vlaams niveau. De bevoegdheid tot erkenning is een uitsluitend gemeentelijke bevoegdheid.

De gemeenten beslissen autonoom over de voorschriften die in dit verband worden uitgewerkt, en hoe ze worden bekendgemaakt. De Vlaamse overheid ziet er alleen op toe of de beslissingen correct werden genomen. Dit wil zeggen via de juiste procedures en verordeningen.

Binnen de gemeentelijke jeugdwerkbeleidsplanning loopt nog steeds de prioriteit 'Jeugdruimte'. Gemeenten kunnen 20 percent extra subsidies krijgen voor hun jeugdwerkbeleidsplan wanneer ze ook een jeugdruimteplan opmaken en uitvoeren. We hebben als instrument het decreet van 14 februari 2003 over de ondersteuning en de stimulering van het gemeentelijk, het intergemeentelijk en het provinciaal jeugd- en jeugdwerkbeleid. Op 12 september 2003 heeft de Vlaamse regering een nieuw uitvoeringsbesluit voor de opmaak van jeugdruimteplannen goedgekeurd. Zo worden de gemeenten gestimuleerd om het hoofdstuk jeugdwerkinfrastructuur in het jeugdwerkbeleidsplan extra uit te werken.

Van Grembergen

Brandveiligheid is hierin een expliciet aandachtspunt. Zo vraagt artikel 3, paragraaf 1 van het besluit om een beschrijving te geven van de bestaande situatie ‘met een weergave van de knelpunten, tekorten en werkpunten betreffende de bouwtechnische staat van de jeugdwerkinfrastructuur, minstens met het oog op de veiligheid van de gebruikers’.

Een ‘Leidraad Jeugdruimteplan’ werd samengesteld en verspreid. Een van de aangeboden katernen behandelt uitvoerig de staat van de jeugdwerkinfrastructuur. Het is een inspiratiebron voor de lokale planners. Alleen al het feit dat de gemeenten de problemen moeten inventariseren, zal hen ertoe aanzetten om ook echt de nodige investeringen te doen. De 20 percent extra subsidies kunnen inderdaad worden gebruikt om de brandveiligheid in orde te brengen, in de mate dat de werkingskosten rechtstreeks gelinkt zijn aan het jeugdwerkinitiatief in kwestie, en dat het, in het geval het een overheidsinfrastructuur betreft, geen eigenaarskosten zijn.

Mijnheer De Smet, uw vraag sluit inhoudelijk aan bij de vraag van mevrouw Van den Eynde. Qua verantwoordelijkheid voor de normering en het toezicht op de normering zijn er verschillende overheden in dit land bevoegd. De federale overheid is verantwoordelijk voor algemene normen inzake brandveiligheid. De Vlaamse overheid kan op de terreinen waarvoor ze bevoegd, is specifieke brandveiligheidsnormen uitvaardigen. Dat is, bijvoorbeeld, gebeurd voor de logiesverstreckende bedrijven, maar ook in andere sectoren zoals rusthuizen en bejaardenvoorzieningen. De gemeenten kunnen daarnaast op hun grondgebied nog aanvullende brandveiligheidsnormen uitvaardigen, bijvoorbeeld op die terreinen waar er geen specifieke Vlaamse normering is, zoals op dit moment voor de jeugdhuizen. De burgemeester, die verantwoordelijk is voor de openbare veiligheid op het grondgebied van de gemeente, ziet toe op de naleving van al deze normen.

Wat onze verantwoordelijkheid betreft, kan ik u meedelen dat er gewerkt wordt aan een uitvoeringsbesluit bij het decreet ‘toerisme voor allen’. In dit besluit zullen onder de erkenningsvoorwaarden voor de jeugdverblijfcentra brandveiligheidsnormen worden opgenomen. Dit besluit zal binnenkort op de Vlaamse regering geagendeerd worden. In afwachting van dit besluit speelt de verantwoordelijkheid van elke gemeente om normerend op te treden. Ze zijn daarvoor bevoegd bij gebrek aan

een uniforme regelgeving die voor heel Vlaanderen geldt. Verder verwijs ik naar mijn antwoord op de vraag van mevrouw Van den Eynde.

Ik sluit me aan bij de teneur van het betoog van mevrouw De Maght. We willen sterke gemeenten met voldoende autonomie. De VVSG hamert voortdurend op die autonomie. De Vlaamse overheid spendeert er voldoende middelen aan. De federale regering kan daar niet mee om en komt vaak tussen in die autonomie, wat ons voor moeilijkheden plaatst. Dat leidt tot ellenlange, ingewikkelde discussies terwijl heel duidelijk is wie het subsidiariteitsbeginsel overtreden heeft.

De voorzitter : Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde : Ik dank u voor uw antwoord, mijnheer de minister. U geeft toe dat er geen uniforme regelgeving voor brandveiligheidsnormen in de jeugdhuizen bestaat. De maatregelen berusten louter op goodwill van het gemeentebestuur of de inzet van de brandweer. De controle gebeurt proefondervindelijk. De adviezen verschillen van gemeente tot gemeente.

In mijn gemeente is alles in orde. Alle jeugdverenigingen worden regelmatig onderworpen aan een brandveiligheidscontrole. Dat gebeurt zeker niet overal. De brandweer vraagt zelf om normen opgelegd door de overheid, zodat ze weet waaraan zich te houden. Een brandnormering zou nuttig zijn. We kunnen het gebrek aan veiligheid niet aan de centen wijten. Investeren in brandveiligheid is primordiaal.

Minister Paul Van Grembergen : U vergeet dat in de gemeentewet staat dat de burgemeester verantwoordelijk is voor de orde en veiligheid op zijn grondgebied. Dat is geen vrijblijvende plicht, maar een opdracht. De burgemeester moet jeugdhuizen en andere dergelijke gebouwen veilig maken en dat controleren. Hij kan zich daarvoor op het ARAB baseren. Als een gebrek aan maatregelen incidenten of calamiteiten veroorzaakt, dan zal de burgemeester daarvoor ter verantwoording worden geroepen.

De brandweer draagt de verantwoordelijkheid voor de adviezen die ze geeft. Zij heeft ervaring en kennis van zaken. Als de brandweer adviseert dat het gebouw niet geschikt is, moet de burgemeester de juiste beslissing nemen en een vergunning weigeren. Het is niet omdat er geen algemene regelgeving bestaat dat er geen opdrachten zijn. Die zijn afhankelijk van de omgeving – dorp of stad – en

Van Grembergen

van andere parameters. Als er al een regelgeving moet komen, zal dat altijd in de vorm van een kaderregelgeving zijn. Elke situatie is immers anders.

De voorzitter : De heer De Smet heeft het woord.

De heer Bart De Smet : Mijnheer de minister, er mag op geen enkel moment twijfel bestaan over de initiatieven voor jeugdruimten en het jeugdwerkbeleidsplan. Het staat buiten kijf dat we daarin moeten investeren. Er bestaat geen enkele twijfel dat de burgemeester daarvoor bevoegd is. De feiten van de afgelopen tijd hebben ons echter geleerd dat er enige onduidelijkheid heerst. U verwees naar het uitvoeringsbesluit dat binnenkort duidelijkheid zal creëren.

Aan mevrouw De Maght wil ik nog opmerken dat de burgemeester inderdaad verantwoordelijk is, wat echter niet belet dat de wetgeving duidelijk en helder moet zijn. Misschien zijn er af en toe misbruiken en zijn er mensen die verstoppertje spelen, maar niettemin was mijn vraag terecht.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Bart De Smet tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de gevolgen van de inplanting van grote winkelcentra voor de leefbaarheid van stedelijke commerciële centra

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer De Smet tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over de gevolgen van de inplanting van grote winkelcentra voor de leefbaarheid van stedelijke commerciële centra.

De heer De Smet heeft het woord.

De heer Bart De Smet : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, in de commissie hebben we de voorbije jaren dikwijls de gelegenheid gehad om te discussiëren en om initiatieven goed te keuren over initiatieven om de leefbaarheid van onze steden opnieuw op te krikken. Uit een verder verleden herinner ik me het SIF en het Mercuriusfonds. Ook dat waren typische initiatie-

ven om die centra te herwaarderen. Tijdens deze legislatuur hebben we het stadsvernieuwingfonds en het stedenfonds opgericht, waardoor een aantal middelen en administratieve taken werden gebundeld. Al deze initiatieven hebben tot doel de steden aantrekkelijker te maken, op het vlak van wonen, werken, winkelen en vrijetijdsbesteding. Ik herinner u ook graag aan het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen van onze voorgangers dat er ook op was gericht onze steden te bevolken en onze open ruimte maximaal te vrijwaren.

Voor de dynamiek van een stad zijn commerciële activiteiten in de stedelijke centra van groot belang. Ze hebben een grote aantrekkingskracht. Steden met leefbare commerciële centra zijn steden met veel beweging en met weinig leegstand van winkels. We koppelen dit thema heel graag aan de problematiek van de mobiliteit. De grote aanwezigheid van openbaar vervoer in een stad, is immers uitermate belangrijk. Het behoud van het commerciële leven in de stadscentra is van vitaal belang.

Ik was dan ook enigszins verontrust over de lofzang van de federale premier over de inplanting van heel grote winkelketens buiten de stedelijke centra. De pers had het al snel over de Ikea-wet. Heel grote winkelketens buiten de stadscentra zullen enige overlast tot gevolg hebben. Ik woon in de buurt van de Boomsesteenweg. Die straat is een echt fenomeen geworden. Wordt dat de norm voor de toekomst ?

De federale premier legt de inspanningen van de achtereenvolgende Vlaamse regeringen tot herwaardering van onze steden, blijkbaar zomaar naast zich neer. Iedereen weet echter hoe moeilijk de vorderingen waren en hoe stapsgewijs moest worden gewerkt. De uitspraken van de premier wekken ook de verwondering van organisaties van zelfstandigen zoals Unizo. Unizo wijst er graag op dat de inplantingen van grote winkelketens aan de rand van de steden de inspanningen die worden gedaan om de stadskernen te herwaarderen, in veel gevallen tenietdoet. In hoeverre kan de Vlaamse regering dergelijke initiatieven tolereren ? Op het vlak van stedenbeleid hebben we al meer gediscussieerd over het federale en het Vlaamse niveau en over de federale initiatieven inzake stadsontwikkeling. Ik verwijs graag naar het goede voorbeeld van Rijsel. Daar wordt een algemeen handelsvestigingsbeleid gevoerd waardoor een nieuw, modern en overdekt shoppingcentrum nabij het station werd gekoppeld aan bestaande, tevens succesrijke handelswijken waardoor er nu één groot geheel is ontstaan.

De Smet

Ook de problematiek van de zondagsrust staat met dit probleem in verband, maar daarover kunnen we het in deze commissie niet hebben.

De uitspraken van de premier verbazen me des te meer omdat hij tot een partij en fractie behoort die de zorg voor de middenstand en de kleinhandel op zich zou nemen. Nu begint hij echter grote winkelketens te promoten op een dergelijke manier.

Mijnheer de minister, in welke mate werd de Vlaamse regering betrokken bij de uitwerking van de initiatieven over de inplanting van de grote winkelvestigingen ? Werd de Vlaamse regering op enige wijze geïnformeerd over de verenigbaarheid van dergelijke initiatieven met het Vlaams stedelijk beleid ? Volgens mij staan ze haaks op ons beleid.

Blijft de Vlaamse regering de mening toegedaan dat in eerste instantie inspanningen moeten worden geleverd op het vlak van het behoud en de versterking van de binnenstedelijke commerciële centra ? Kan de minister verduidelijken onder welke omstandigheden de Vlaamse minister van Stedenbeleid grote winkelcentra in de stadsrand zou kunnen aanvaarden ? Ik heb terzake reeds verwezen naar het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen.

Werden reeds initiatieven genomen om de federale regering erop te wijzen dat dergelijke maatregelen het stedelijk beleid van de deelstaten kunnen ondermijnen ?

De voorzitter : Mevrouw De Maght heeft het woord.

Mevrouw Anny De Maght–Aelbrecht : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, mijnheer De Smet, hopelijk zal het u niet te zeer verbazen, maar ik had dezelfde vraag kunnen stellen. Uiteraard huldig ik dezelfde principes als die die ik daarstraks heb uiteengezet. Niet alleen het RSV is van belang, maar ook de structuurplannen van provincies en gemeenten. In sommige steden en gemeenten is het structuurplan al af, andere zijn er nog mee bezig. In elk geval moet elke gemeente binnen het RSV een eigen gemeentelijk structuurplan opstellen. Het moet beantwoorden aan de noden van de lokale gemeenschap.

Ik ben het er zeker mee eens dat goeie initiatieven die continu door velen werden genomen om de woonkernen en handelskernen te doen heropleven, hebben geleid tot meer 'samen-leven' in de kernen van steden en gemeenten. Ik blijf een fer-

vent verdediger van die projecten en ben dankbaar dat ze tot stand konden komen in samenwerking met de Vlaamse overheid en dat de nodige kredieten beschikbaar werden gesteld van de steden die dergelijke initiatieven wilden nemen.

In eerste instantie moet het leven in een stad of gemeente worden gevrijwaard. Gemeenten moeten hun verantwoordelijkheid opnemen en moeten zelf bepalen of er ruimte is voor de inplanting van een winkelcentrum. Alles moet ook worden vastgelegd in de gemeentelijke ruimtelijke structuurplannen. Begrijpt u me niet verkeerd, ik ben natuurlijk voorstander van nieuwe tewerkstelling, maar ik wil niet dat de vele initiatieven die hebben geleid tot hoogstaande winkelgebieden, tot verkeersvrije straten en tot een beheersing van het verkeer, opnieuw op de helling worden gezet doordat enkel tewerkstelling ontstaat in winkels van het type Ikea.

Ik blijf Vlaanderen dankbaar dat het ons de mogelijkheid biedt om middelen op onze eigen manier aan te wenden ter verbetering van het leven in steden en gemeenten. De federale regering hoeft niet zo hoog van de toren te blazen door allerhande zaken te verkondigen over tewerkstelling, maar zou beter eerst een enquête doen aan de basis.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, ik vat mijn antwoord aan met een algemene bedenking. Ik merk immers dat een aantal jonge, nieuwe politici die verantwoordelijkheid krijgen op het federale niveau, absoluut niet weten dat er een staatsvorming is geweest. Ze doen alsof alles nog altijd koek van een deeg vormt. Ze praten over onderwijs, maar hebben daar niets over te zeggen. Ze praten over cultuur, maar hebben daar niets over te zeggen. Ze spreken over buitenlandse handel en trekken met veel lawaai overal naartoe, maar de buitenlandse handel is gedefederaliseerd. Ze spreken over ruimtelijke ordening, maar dat is onze bevoegdheid. Het eerste wat die politici zouden moeten doen, is de staatsvorming instuderen.

Het is verbazingwekkend hoe ze zonder enige kennis van zaken en ook zonder enige schroom of terughoudendheid op alles schieten. Als het de krant maar haalt, is het al lang goed. Het is onvoorstelbaar. Waarschijnlijk zullen enkele politici overstappen van het federale niveau naar het Vlaamse. Misschien zal na de installatie van het nieuwe Vlaamse Parlement en de nieuwe Vlaamse regering eindelijk worden beseft dat elk niveau instaat voor de

Van Grembergen

eigen bevoegdheden. Nu worden uitspraken gedaan die de verwarring enkel groter maken. De burger begint na een tiental jaren eindelijk enig zicht te krijgen op de verdeling van de bevoegdheden tussen de federale, de Vlaamse en de gemeentelijke overheden. Nu wordt alles weer op een hoop gegooid met een fantasie die beter op Mars thuishoort dan hier.

Ik stel bovendien vast dat ze niet alleen zijn, maar worden aangemoedigd door journalisten. De media houden al evenmin rekening met de staats-hervorming. Wie de federale verkiezingen van vorig jaar in de media heeft gevolgd, herinnert zich dat werd gepraat over onderwerpen zoals huisvesting en stedenbeleid. Die bevoegdheden zijn helemaal niet federaal. Sommigen proberen op die manier zoals Sinterklaas goed te doen voor de eigen stad of regio. Het enige gevolg is verwarring. In feite is dit alles onaanvaardbaar. Het Vlaams Parlement zou elke week een belangenconflict kunnen invoeren.

Er moet een moment komen waarop wordt afgesproken dat iedereen zich beperkt tot zijn verantwoordelijkheden en domeinen. Ik hoop dat de regeringsvorming in juni daarvoor zal worden aangegrepen. Ik weet natuurlijk dat gemengde bevoegdheden aanleiding geven tot dergelijke situaties. Daarom wordt al lang gevraagd om die gemengde bevoegdheden af te bouwen en om over te schakelen op homogene beleidspakketten. Het is duidelijk dat dat nu heel dringend nodig is.

Misschien gaat het nu over een slip of the tongue. Ik zal daarom mild reageren op de uitspraken van federale ministers over ruimtelijke ordening. Die uitspraken hebben te maken met een portie geldingsdrang en een portie populisme. In feite hebben federale ministers niets over dit thema in te brengen. Er is het RSV waarbij ook de gemeenten en provincies een opdracht hebben. Het zullen de gemeenten, provincies en Vlaanderen zijn die bepalen waar de ruimtelijke ordening moet worden bijgepast, hervormd of aangevuld. De discussies terzake moeten in het Vlaams Parlement gebeuren, want wij beslissen, niet een regering die geen enkele bevoegdheid terzake heeft.

De stelling dat er vandaag nog bijkomende inspanningen moeten worden geleverd om de leefbaarheid van de steden te vergroten, treed ik volledig bij. Leefbaarheid heeft te maken met zowel wonen, werken, winkelen als recreatie. Men kan moeilijk beweren dat de Vlaamse regering de voorbije jaren

niet de nodige initiatieven heeft genomen en de steden niet zou hebben gestimuleerd om bijkomende inspanningen te leveren. Er bestaat in het Vlaams Parlement een spanning tussen de vertegenwoordigers van de stedelijke invulling en de vertegenwoordigers van de landelijke invulling, waardoor er breuklijnen tevoorschijn komen. Aan de stedelijke kant is er dan nog de breuklijn tussen de twee grote steden en de andere steden. Men is in het Vlaams Parlement en in het beleid van de Vlaamse regering tot op het randje van het aanvaardbare gegaan om onze steden opnieuw kracht en leefbaarheid te bieden en dat zal zeker nog een tiental jaren moeten worden voortgezet. Daarna moet er opnieuw aandacht gaan naar het brede algemeen belang.

Op uw vraag of de Vlaamse regering betrokken of geïnformeerd werd bij de uitwerking van recente verbale initiatieven over de versoepeling van de vestigingwet, kan mijn antwoord kort zijn : dat is niet gebeurd. Ik was hier niet bij betrokken en ik ben ook niet gevraagd of deze visie al dan niet strookt met de klemtonen die we in het stedelijk beleid willen leggen. De vraag is trouwens of een dergelijke consultatie wel noodzakelijk was. De vestigingwet is een uitsluitend federale bevoegdheid. De wijzigingen die worden voorgesteld, hebben louter betrekking op een versoepeling van de regelgeving. Dit neemt uiteraard niet weg dat de Vlaamse overheid moet nagaan in hoeverre federale opties onze Vlaamse doelstellingen niet in het gedrang zouden brengen.

In elk geval zal de aangekondigde versoepeling van de vestigingwet de mening van de Vlaamse regering inzake de versterking van de binnenstedelijke economie niet beïnvloeden. We zullen onze filosofie omtrent stedelijk beleid niet aanpassen aan andere inzichten. Uiteraard moet er over vestigingswetten en regelgeving kunnen worden gepraat en als het kader te beperkt en te weinig handelingsmogelijkheid geeft, dan willen we daar mee over discussiëren en een bijdrage leveren. Maar hoe dat gebeurt, waar het gebeurt en de gevolgen op het gebied van ruimtelijke ordening, zijn onze verantwoordelijkheid.

Zelf heb ik eind december een tweede oproep rond stadsvernieuwingsprojecten gelanceerd waarin de steden wordt gevraagd uitdrukkelijk aandacht te besteden aan de binnenstedelijke economie en de handelsfunctie in de stadscentra. Wat de inplanting van grote winkelcentra in de stadsrand betreft, blijft de gangbare regelgeving inzake ruimtelijke ordening en stedenbouwkundige vergunningen hier onverkort van toepassing. Dat blijft onze

Van Grembergen

beslissing. Ik geef grif toe dat het inplanten van zeer grote centra buiten de stad, niet altijd de meest optimale en beste beslissingen zijn. Iedereen haalt natuurlijk Wijnegem aan, maar dat is geen uitzondering.

Het initiatief van de federale overheid roept twee vragen op, namelijk of de versoepeling van de vestigingswet arbeidsscheppend dan wel arbeidsvernietigend is en in welke mate de versoepeling van de vestigingswet te rijmen valt met de verschillende ruimtelijke economische beleidsopties. Organisaties zoals Unizo stellen het tewerkstellingseffect van de aangekondigde versoepeling sterk in vraag en staan er kritisch tegenover. Zelf beschik ik vandaag over te weinig elementen om me daarover uit te spreken. Volgens mij kan daar moeilijk in algemene termen over worden gesproken. Naargelang het type en het gamma aan producten dat wordt aangeboden, zal een inschatting moeten worden gemaakt van een mogelijke verschuiving in de werkgelegenheid.

Het inschatten van het gedrag van de consument zal hierbij een grote rol spelen. Ik kan me voorstellen dat grote handelsvestigingen, met een gamma aan producten dat additioneel is aan het aanbod van de kleinere handelszaken, aan een reële vraag van de consument beantwoorden. Dat grote vestigingen voor een verschuiving in de kleinhandel zorgen, kan niet worden uitgesloten.

Op zich hoeft een versoepeling van de vestigingswet niet noodzakelijk in strijd te zijn met de doelstellingen van de Vlaamse regering om de binnenstedelijke economie te bevorderen, om stadskankers aan te pakken en om handelslinten, zoals de Boomssteenweg, te vermijden. Een versoepeling van de vestigingswet zou voor verschuivingen in het winkelaanbod kunnen zorgen. De beleidsmatige aandacht voor leefbare binnenstedelijke commerciële centra impliceert evenwel niet dat het huidige type winkel zich in de toekomst op dezelfde plekken in dezelfde stad moet bevinden. Andere, zich eventueel tot andere doelgroepen richtende, winkeltypes behoren ook tot de mogelijkheden.

Dit heeft veel te maken met het onderscheid tussen het zogenaamde run-shoppen en het zogenaamde fun-shoppen, met de mobiliteitsaspecten en met de aanwezigheid van bepaalde drempelwaarden met betrekking tot de doelgroepen voor een bepaald winkelaanbod. Zo is het mogelijk dat kruideniers en kleine superettes in bepaalde stads-

delen verdwijnen en op andere plaatsen weer verschijnen.

Een aantal elementen nodigen uit om de versoepeling van de vestigingswet in de bredere context van het Vlaams stedenbeleid te bekijken. We moeten vermijden in een zwart-witdiscussie terecht te komen. We mogen er niet van uitgaan dat grote handelsvestigingen aan de rand van een stad per definitie slecht zijn of dat kleine handelsvestigingen in een stad per definitie goed zijn. Het debat moet in eerste instantie draaien om de functies die we in onze stadscentra ingevuld willen zien.

Welke handelszaken zouden zich beter in het stadscentrum of in de periferie vestigen? Is het aanbod in onze steden, met hun versnipperde eigendomstructuur en handelspanden, wel voldoende om alle grote handelszaken de kans op een vestigingsplaats te bieden? Is het aanbod van de grote handelszaken aanvullend of concurrerend met het reeds in de stad aanwezige aanbod? Al deze vragen en elementen moeten in rekening worden gebracht.

In dit verband zou ik graag even verwijzen naar het uitstekende 'Witboek van het stedenbeleid'. In dit onlangs voorgestelde boek wordt gepleit voor een interactie tussen stad en buitengebied. De auteurs kiezen niet voor afbakening. Ze willen geen grenzen trekken, maar nagaan hoe het ene gebied het andere kan beïnvloeden.

Er is geen algemene regel om handelsvestigingen te beoordelen. We moeten elk dossier apart bekijken. De bevoegdheden op het vlak van het ruimtelijk en van het vergunningsbeleid bieden de Vlaamse overheid voldoende instrumenten om deze zaak te sturen. We moeten dit duidelijk aan alle betrokkenen meedelen en degelijke bestuursafspraken maken.

De voorzitter : De heer De Smet heeft het woord.

De heer Bart De Smet : Ik dank de minister voor zijn antwoord. Zijn toelichting bij het stedenbeleid ligt helemaal in de lijn van de stellingen die hij eerder heeft verdedigd en van de nota's die hij hierover reeds heeft geschreven. Het belangrijkste debat draait rond het stedenbeleid en rond de visie die Vlaanderen op dit onderwerp wil ontwikkelen.

Het eerste deel van het antwoord van de minister stemt me gunstig. Als nieuwkomer in het Vlaams Parlement ben ik vaak naar huis gereden met de vraag of hier nog iemand weet waar hij eigenlijk mee bezig is. Volgens de minister is het tijd het ver-

De Smet

bale geweld te stoppen en weer iets te doen, onder meer voor de mensen die de stad hun thuis noemen. Ik kan me hier enkel bij aansluiten.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Dirk Holemans tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over het laattijdig vastleggen door de gemeenten van hun belastingen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Holemans tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over het laattijdig vastleggen door de gemeenten van hun belastingen.

De heer Holemans heeft het woord.

De heer Dirk Holemans : Mijnheer de voorzitter, ik zal eerst even de context van deze vraag om uitleg schetsen. Deze vraag om uitleg draait om het legistische kader van de gemeentelijke autonomie.

In het kader van de beginselen van het behoorlijk bestuur lijkt het me logisch dat burgers en organisaties over rechtszekerheid beschikken inzake de belastingen die ze in hun gemeente op hun actuele inkomsten moeten betalen. Indien dit niet het geval is, weet een burger niet wat zijn precies inkomen is en kan een organisatie moeilijk een gedegen financieel beleid voeren.

Het lijkt me dan ook niet aanvaardbaar dat gemeenten hun belastingen of heffingen laattijdig vastleggen. Deze enigszins abstracte redenering wordt heel wat concreter indien we kijken naar die gemeenten die nog steeds hun opcentiemen voor 2004 moeten vastleggen. Indien deze opcentiemen worden gewijzigd, wordt tevens het beschikbaar budget van burgers of de inkomsten van organisaties gewijzigd.

In de gemeenten die deze belastingen nog niet hebben vastgelegd, verkeren de belastingplichtigen momenteel in een rechtsonzekere positie. Graag zou ik van de minister vernemen of deze werkwijze niet in strijd is met de beginselen van het behoor-

lijk bestuur of met de vigerende decretale bepalingen.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, wat de directe gemeentebelastingen betreft, geldt de algemeen aanvaarde rechtspraak dat het beginsel van de non-retroactiviteit niet is geschonden indien de beslissing tot de vestiging van de belasting in de loop van het dienstjaar wordt genomen. Dat die beslissing pas in november of in december wordt genomen, speelt hierbij geen rol. Wat de opcentiemen en de aanvullende gemeentebelastingen betreft, geldt eenzelfde redenering.

Wat de aanvullende personenbelasting betreft, slaat de door de gemeenten vastgestelde aanslagvoet ter financiering van de begroting van een bepaald jaar steeds op de inkomsten van de belastingplichtige in het voorgaande jaar. De voor de gemeentelijke begroting van 2004 vastgestelde aanslagvoet heeft betrekking op de belastingen die op de in 2003 verworven inkomsten worden geheven. Of de gemeenteraad deze aanslagvoet in december 2003 of in januari 2004 vaststelt, speelt hierbij geen rol.

Deze werkwijze is een gevolg van de wettelijke regeling inzake de vestiging van de basisheffing. Artikel 360 van het wetboek van de inkomstenbelasting bepaalt dat de voor een aanslagjaar verschuldigde belasting wordt gevestigd op de inkomsten die de belastingplichtige in het belastbaar tijdperk heeft ontvangen. Het belastbaar tijdperk wordt door de koning bepaald. Artikel 200 van het koninklijk besluit tot uitvoering van het wetboek van de inkomstenbelasting bepaalt het belastbaar tijdperk voor de personenbelasting. Het belastbaar tijdperk valt samen met het jaar voorafgaand aan het jaar waar het aanslagjaar naar wordt vernoemd.

Indien de aanvullende gemeentebelasting op de personenbelasting pas in de loop van de eerste maanden van het dienstjaar, bijvoorbeeld in februari 2004, wordt vastgesteld, is deze belasting op de tijdens het voorgaande jaar, in casu 2003, ontvangen inkomsten gevestigd. Mijns inziens, gaat het hier niet om een schending van het non-retroactiviteitsbeginsel of om een aantasting met terugwerkende kracht van het beschikbare budget van de burger.

In de praktijk wordt de aanvullende belasting op de personenbelasting, samen met de basisheffing,

Van Grembergen

door middel van voorheffingen geheven. De aanvullende gemeentebelastingen worden geïnd alsof in elke gemeente dezelfde aanslagvoet van kracht is. Artikel 4§ 69 van het wetboek van de inkomstenbelastingen bepaalt het toegepaste percentage. Dit percentage komt ongeveer overeen met het gemiddelde van de gemeentelijke aanslagvoeten. Voor het aanslagjaar 2003 bedroeg dit percentage nog 6,7 procent. Het koninklijk besluit van 4 december 2003 heeft dit percentage voor het aanslagjaar 2004 tot 7 procent opgetrokken. De correcte verrekening van de werkelijk door de gemeente gevestigde aanslagvoet vindt pas plaats bij de afrekening op het aanslagbiljet. Dit betekent dat de feitelijke betaling gewoonlijk pas plaatsvindt in het kalenderjaar volgend op het aanslagjaar, met andere woorden in het tweede jaar na de verwerving van de inkomsten.

Wat de opcentiemen op de onroerende voorheffing betreft, is het non-retroactiviteitsbeginsel allerm minst in het gedrang. Deze belasting moet worden betaald door de houder van het zakelijk recht op 1 januari van het belastingjaar.

Tot slot wil ik er nog even op wijzen dat ik er elk jaar, ter gelegenheid van de begrotingsonderrichtingen, bij de gemeenten op aandrang hun beslissing met betrekking tot de opcentiemen op de onroerende voorheffing zo snel mogelijk, ten laatste op 31 maart van het belastingjaar, aan de gouverneur en aan de administratie mee te delen. Indien de gemeenten dit niet doen, lopen ze het gevaar dat de inkohiering niet meer samen met de basisheffing kan gebeuren. De Vlaamse overheid is bevoegd voor de inkohiering van de onroerende voorheffing. De federale overheid is bevoegd voor de inkohiering van de aanvullende personenbelasting.

De voorzitter : De heer Holemans heeft het woord.

De heer Dirk Holemans : Ik wil de minister danken voor zijn helder antwoord. Ik heb hier niets aan toe te voegen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Dirk Holemans tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over het zonder gevolg blijven van vernietigingsbesluiten tegen beslissingen van ondergeschikte besturen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Holemans tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over het zonder gevolg blijven van vernietigingsbesluiten tegen beslissingen van ondergeschikte besturen.

De heer Holemans heeft het woord.

De heer Dirk Holemans : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik heb in mijn schriftelijke versie van deze vraag om uitleg het hele verhaal neergeschreven. Ik zal het niet herhalen, maar me enkel beperken tot de kern van de zaak. Het gaat over een beslissing van de Gentse OCMW-raad om de poetsdienst te privatiseren. Tegen deze beslissing werd klacht neergelegd waarna de gouverneur ze heeft geschorst. Er is dan een handhavingsbesluit genomen en uiteindelijk hebt u de beslissing vernietigd. Minister Landuyt heeft ook een aantal besluiten vernietigd inzake het stopzetten van contracten van personeelsleden bij deze poetsdienst. Er is echter geen gevolg gegeven aan de vernietiging van de beslissing en er wordt gewoon doorgewerkt. Dat geeft een aantal problemen op vlak van rechtszekerheid. Als de vernietiging van hogerhand van een besluit van een OCMW-raad niet wordt uitgevoerd, waar gaan we dan naartoe ?

Mijnheer de minister, is het aanvaardbaar dat een OCMW-bestuur op die manier vernietigingsbesluiten van de voogdijoverheid naast zich neerlegt ? Over welke wettelijke middelen beschikt u om dergelijke praktijken onmogelijk te maken ? Indien die middelen ontbreken, welke wijzigingen zijn er dan nodig aan het decreetale kader om een dergelijke manier van handelen in de toekomst onmogelijk te maken ?

De voorzitter : Mevrouw De Maght heeft het woord.

Mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik moet weer eens

De Maght-Aelbrecht

wijzen op de verantwoordelijkheid van de gemeentebesturen. Alle beslissingen van OCMW's worden ofwel ter informatie ofwel ter goedkeuring naar de colleges van burgemeesters en schepenen gestuurd. Ik spreek als ervaringsdeskundige. Een belangrijk toezichtsorgaan heeft hier zijn werk niet gedaan.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, ik zal eerst een principieel antwoord geven en daarna aandacht vragen voor probleemsituaties die ons moeten doen nadenken over de toekomst.

Het is natuurlijk volkomen onaanvaardbaar dat een lokaal bestuur de vernietigingsbesluiten van de toezichthoudende overheid miskent. Op die manier krijgen we een Vlaamse deelstaat die bestaat uit een optelling van stadsrepublieken en dat is de keuze niet. We hebben een parlement met zijn bevoegdheden en een regering. Een lokaal bestuur dat het niet eens is met de beslissingen van de toezichthoudende overheid, moet de terzake georganiseerde rechtsmiddelen inzetten, waaronder de mogelijkheid tot het instellen van een beroep bij de Raad van State.

Ik wil erop wijzen dat het Vlaams Parlement nog deze legislatuur wijzigingen heeft aangebracht aan de decreten die het toezicht op de lokale besturen regelen om zo te komen tot een verdere versoepeling van dat toezicht. Het algemeen administratief toezicht is de courante procedure geworden. Aan nagenoeg alle administratieve rechtshandelingen van de lokale overheden zijn geen procedurele formaliteiten meer verbonden wat de uitoefening van dat toezicht betreft. Het algemeen toezicht is de lichtst mogelijke vorm van toezicht en wordt in hoofdzaak uitgeoefend na ontvangst van klachten, ingediend door raadsleden of burgers. De toezichtdecreten bevatten ook waarborgen voor een correcte behandeling van deze bezwaren. Een mogelijk resultaat van het onderzoek dat na het ontvangen van een klacht wordt gevoerd, is natuurlijk wel dat de toezichthoudende overheid kan optreden waar nodig.

Met deze basishouding inzake de uitoefening van het toezicht geeft de Vlaamse overheid blijk van respect voor de lokale autonomie. Ze gaat er principieel van uit dat de lokale besturen handelen met respect voor de wet en de beginselen van behoorlijk bestuur. Vanuit die houding onderzoekt ze niet

systematisch alle beslissingen die de lokale overheden nemen. Dat heeft, ten opzichte van vroegere regelingen, de werking van de lokale overheden aanzienlijk vereenvoudigd. Die houding veronderstelt echter ook fair play vanwege de lokale besturen en provincies. Zoals de heer Holemans terecht stelt, past dit in een democratische rechtsstaat. Het is ook de filosofie van het bestuursakkoord van 25 april 2003 als resultaat van het kerntakendebat. De Vlaamse regering verwacht echter dat de lokale besturen een loyale houding aannemen ten opzichte van de beslissingen genomen in het kader van dat toezicht.

U vraagt welke mogelijkheden er bestaan wanneer een bestuur zich niet schikt naar de beslissing van de toezichthoudende overheid. De mogelijkheid om dwangtoezicht uit te oefenen ten opzichte van gemeentelijke beslissingen, wordt decretaal geregeld. De procedure wordt in artikel 34 van het toezichtdecreet van 28 april 1993 op de gemeenten bepaald. Voor de OCMW's bevat artikel 113 van de OCMW-wet een daarmee overeenstemmende regeling. Deze procedure houdt in dat na het sturen van een waarschuwing, een commissaris van de Vlaamse regering kan worden gestuurd om in de plaats van en op kosten van de gemeentelijke overheidspersonen die verzuimd hebben aan de waarschuwing gevolg te geven, de noodzakelijke beslissingen te treffen. Principieel meen ik echter dat dit een uitzonderingsmaatregel moet blijven, maar dan moeten ook de lokale besturen loyaal handelen.

In dit concrete geval in Gent ben ik na onderzoek van een aantal klachten overgegaan tot de vernietiging van enkele beslissingen van de OCMW-raad. Zo vernietigde ik op 16 mei 2003 een besluit van het OCMW van 3 december 2002 betreffende het afsluiten van een overeenkomst tussen het OCMW en de VZW's 'Solidariteit voor het gezin' en 'Thuis-hulp' in verband met de overname van het subsidiëerbaar urencontingent gezinszorg enerzijds en de overname van de poetsdienst anderzijds. Bij besluit van 8 augustus 2003 vernietigde ik vervolgens het besluit van de raad voor maatschappelijk welzijn van 26 maart 2003 tot beëindiging van het contract van de onderhoudsmannen en -vrouwen en verzorgenden bij bejaarden, en van de dienst departement sociale zaken, afdeling thuiszorg.

Ik werd nadien in dit dossier niet meer met een klacht geconfronteerd. Minister Byttebier die bevoegd is voor het verlenen van erkenningen inzake gezinszorg, heeft wel de erkenning die het OCMW Gent bezat tot het organiseren van een dienst voor gezinszorg ingetrokken bij ministerieel besluit van 9 oktober 2003. Ik diende dan ook geen verdere

Van Grembergen

toezichtmaatregel te nemen, aangezien het OCMW Gent niet meer gerechtigd was. Bij ministerieel besluit van 22 oktober 2003 van minister Byttebier werden de uren van het OCMW Gent verdeeld over drie diensten die in Gent actief zijn.

Ten slotte meen ik dat het huidige decretale kader de nodige rechtsmiddelen bevat om op te treden met betrekking tot het dwangtoezicht.

Dan wil ik nu nog iets zeggen los van de incidenten en problemen die zich voordoen op het terrein. Het is duidelijk dat een OCMW op een bepaald ogenblik kan beslissen om in het belang van de stad of van de gemeente een dienst in te richten. Dat is een belangrijke beslissing, want eenmaal ze is genomen, kan ze niet zomaar worden tenietgedaan. Als een bestuur op een bepaald ogenblik heeft geoordeeld dat een dienst belangrijk is, kan die niet zomaar worden afgeschaft op basis van een andere meerderheid, andere invalshoeken, andere inzichten of dergelijke. De regelgeving is dus eigenlijk bedoeld om stabiliteit te brengen wanneer er bepaalde beslissingen zijn genomen in het kader van dienstverlening voor de burgers.

Nu merk ik dat er zich soms vreemde situaties voordoen op het terrein. Besturen willen, om budgettaire of andere, niet altijd even doorzichtige redenen, een dienst afstoten, bijvoorbeeld een rusthuis. Dan wordt daarover gecommuniceerd : men begint met te zeggen dat het rusthuis misschien wel zou kunnen sluiten of dat het aantal ingenomen plaatsen misschien zou moeten verminderen. Zo begint een verhaal. De noodzakelijke infrastructuurwerken ter modernisering worden dan niet meer uitgevoerd. In een dergelijk verhaal worden verschillende elementen aan elkaar gekoppeld. Het is duidelijk dat er zich daar problemen voordoen. Totnogtoe was mijn houding altijd de volgende : in deze aanvaard ik niet dat plotseling beslissingen worden genomen waardoor een dienstverlening die er altijd is geweest, zomaar wordt afgebouwd.

Ik weet dat er ook een realiteit is, maar het zou volgens mij getuigen van onbehoorlijk bestuur indien we die realiteit zomaar zouden laten invullen op basis van een discussie over een probleemsituatie zonder dat daarover eerst een algemene discussie in een algemeen kader werd gevoerd. Er zal dus in de toekomst in dit parlement over deze problematiek een niet aan één probleem gekoppelde discussie moeten worden gevoerd, maar een alge-

mene discussie. Totnogtoe wordt de discussie gevoerd op basis van specifieke plaatselijke problemen, maar dit is een algemeen gegeven en dus moet daar een algemene benadering over komen, waarin zowel de sociale zekerheid, de dienstverlening als de opdracht van het OCMW worden betrokken. Men mag niet zomaar op basis van een individueel geval beslissingen nemen die afwijken van de algemene regelgeving.

De voorzitter : De heer Holemans heeft het woord.

De heer Dirk Holemans : Ik dank de minister voor zijn antwoord. Uiteraard waren de stappen die minister Byttebier heeft gezet mij volledig bekend. Wat ze heeft gedaan, is goed bestuur in functie van de noden van de stad. Als ze het personeel en de uren die op een bepaald moment werden overgedragen naar andere diensten, niet zou subsidiëren, zouden er in de stad mensen in nood komen. Ze heeft dus een – mijns inziens juiste – beslissing genomen die ervoor zorgt dat hulpbehoevende en oudere mensen, die die poetsdienst nodig hebben, niet in de kou komen te staan.

Ik wil toch nog ingaan op twee elementen. Ten eerste blijkt duidelijk uit de inventarisatie dat op dit moment de vraag naar poets hulp niet is ingevuld door deze uren. U hebt de beslissing vernietigd op basis van een bestaande nood, die moest worden gelenigd door een overheidsdienst, maar die nood is er nog steeds. Door de concrete feitelijkheid van de verschuiving of de privatisering is er nog steeds een vraag die niet helemaal wordt ingevuld.

Ten tweede heb ik respect voor uw antwoord maar denk ik niet dat u uw beslissing tot niet-ingrijpen kunt beargumenteren op basis van de actie van minister Byttebier. Het gaat nog steeds over uw optreden als toezichhoudende overheid. Nog steeds hebt u besluiten vernietigd maar blijft een lokaal bestuur handelen op basis van niet-bestaande beslissingen van haar raad. Persoonlijk vind ik het eigenlijk geen goede zaak voor een rechtstaat dat we dit tolereren. Ik wil dit niet tot in den treure blijven herhalen, maar het is voor een rechtstaat geen goede zaak dat, wanneer besluiten van een lokaal bestuur worden vernietigd, dit lokaal bestuur zich kan permitteren te doen alsof er niets is gebeurd en voet bij stuk te houden.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jan Penris tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over het gebrek aan een eenvormig gemeentelijk inschrijvingsbeleid

De heer Jan Penris, voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Penris tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken, over het gebrek aan een eenvormig gemeentelijk inschrijvingsbeleid.

Mijnheer de minister, collega's, mijn vraag gaat over een gebrek aan een eenvormig gemeentelijk inschrijvingsbeleid en kwam tot stand naar aanleiding van een debat in de commissie voor Economie over het verblijf op campings. Minister Landuyt heeft toen duidelijk de vinger op de wonde gelegd met de mededeling dat het campingprobleem slechts een probleem is kunnen worden en blijven doordat de verschillende gemeentebesturen een verschillend beleid blijven hanteren op het vlak van de vestiging en de inschrijving van campingbewoners op permanente basis. Hij verwees terloops naar het feit dat dit niet alleen geldt voor campingbewoners, maar ook voor krakers.

Ik voeg daaraan toe dat dit kan worden uitgebreid naar het inschrijvingsbeleid ten aanzien van mensen met postbusadressen. Er zijn gemeenten die aanvaarden dat iemand is ingeschreven op een zogenaamd postbusadres. Dat is dan geen vakje in een postkantoor, maar een postbus in privé-woningen die enkel dient als inschrijvingsplaats. Ook zijn er gemeenten die heel laks zijn ten aanzien van bewoning in zogenaamde matrassenappartementen, terwijl er andere zijn die daartegen een streng beleid en een streng inschrijvingsbeleid voeren. Mevrouw Heeren heeft het daarnet reeds aangehaald : er zijn nog altijd gemeenten die inschrijvingen toelaten in woningen die als onbewoonbaar zijn verklaard en andere die dan weer een consequent en streng inschrijvingsbeleid hanteren.

De vraag is dus hoe het de dag van vandaag mogelijk is dat een eenvormige wetgeving door de verschillende gemeentebesturen in Vlaanderen zo verschillend geïnterpreteerd kan en mag worden.

Mijnheer de minister, hebt u weet van deze kwestie ? Over welk middelenarsenaal beschikt u om in deze toch tot meer eenvormigheid te kunnen komen ?

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, collega's, de inschrijving in de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister wordt geregeld door de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters en de identiteitskaarten en tot wijziging van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen, en haar uitvoeringsbesluiten. Dat zijn de koninklijke besluiten van 16 juli 1992 die betrekking hebben op de volgende zaken : de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister, de vaststelling van de informatie die opgenomen wordt in de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister, het recht op toegang tot de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister, het recht op verbetering van deze registers en het verkrijgen van informatie uit de bevolkingsregisters en uit het vreemdelingenregister.

In uitvoering van de Lambermontakkoorden werd de wetgeving betreffende de organisatie en de werking van de gemeenten door middel van de bijzondere wet van 13 juli 2001 overgeheveld naar de gewesten, met uitzondering van de regelingen betreffende de registers van de burgerlijke stand.

Het antwoord op deze vraag behoort dus tot de bevoegdheid van de federale overheid. Met name de minister van Binnenlandse Zaken kan regels bepalen inzake het gemeentelijk inschrijvingsbeleid. De gewesten hebben daarin geen bevoegdheid.

De heer Jan Penris, voorzitter : Ik dank u voor dit bijzonder duidelijke antwoord. Ik zal vragen om het ook over te maken aan minister Landuyt, want hij stelde zichzelf dezelfde vraag als ik.

Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 16.35 uur.*